

การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน
ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน
ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกก้าง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
ปีการศึกษา 2561

**PARTICIPATION AND SATISFACTION OF PEOPLE
ON PERFORMANCE OF THE SUB DISTRICT DEVELOPMENT
STRATEGY PLAN AT BUAK KANG MUNICIPALITY
SANKAMPHAENG DISTRICT IN CHIANGMAI PROVINCE**

BY

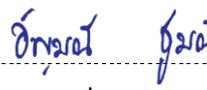
WITTAYA PHASONGSUB

**THE THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
IN THE PROGRAM OF
INTEGRATED LOCAL DEVELOPMENT
FACULTY OF GRADUATE STUDY
LEARNING INSTITUTE FOR EVERYONE (LIFE)**

2018

วิทยานิพนธ์เรื่อง (Title)	การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อ ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ เทศบาลตำบลววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัย	นายวิชา ประสงค์ทรัพย์
สาขาวิชา	การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.ส่งเสริม แสงทอง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.บุญญาพร ยอดคง

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

- ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต)
- ลงชื่อ กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
(ดร.ศรีปริญญา ฐประจ่าง)
- ลงชื่อ กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)
(ดร.ส่งเสริม แสงทอง)
- ลงชื่อ กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)
(ดร.บุญญาพร ยอดคง)
- ลงชื่อ กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา)
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี พงศ์พิศ)
- ลงชื่อ กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา)
(ดร.ทวิช บุญธิรัมย์)
- ลงชื่อ เลขานุการ
(อาจารย์อัญมณี ชุมณี)

บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อ ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	วิทยา ประสงค์ทรัพย์
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.ส่งเสริม แสงทอง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.บุญญาพร ยอดคง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วมต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.99 จำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 รองลงมาคือ ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31, 3.30 และ 2.92 ตามลำดับ

ระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พึงพอใจในการจัดงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของว่ามีระยะเวลาสถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ พึงพอใจในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบววก้าง (การคัดแยกขยะการทำขยะทองคำ) และพึงพอใจในรูปแบบ และการนำเสนอของงานวันพ่อ วันแม่แห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38

ค่าสถิติการทดสอบความสัมพันธ์ระดับความพึงพอใจที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาค่าบเลศบาลค่าบลวกล้าง ทั้ง 4 ด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

Abstract

Thesis Title	Participation and Satisfaction of People on Performance of the District Development Strategy Plan at Buak Kang Municipality Sankamphaeng District in Chiangmai Province
Researcher	Wittaya Phasongsub
Degree	Master of Arts
In the Program of	Integrated Local Development
Year	2018
Principal Thesis Advisor	Dr.Songserm Sangtong
Associate Thesis Advisor	Dr.Boonyaporn Yodkhong

The research aimed to 1. study the level of community participation and satisfaction on the results of implementation of the sub-district development strategy plan. 2. to study the level of satisfaction and participation of people in the results of the implementation of the sub-district development strategy plan and 3. to study suggestions on obstacles and solutions to the results of the implementation of the district development strategy plan by quantitative research. The sample are 357 people living in Buak Kang Sub-district SanKam Phaeng district Chiangmai

The results of the study were as follows: The total levels of participation in the implementation of the sub-district development strategy were moderate at the average 36.9, which can be classified into each dimension, for obtaining of benefit in the part of participants in much average at 3.45, for the co-decision, co-operation and co-monitoring are average moderate levels at 3.31, 3.30 and 2.92, respectively.

Satisfaction level of the people participated in the implementation of the sub-district development strategy was found at average the overall level was moderate at the average was 3.32. That were classified as each, it was found that the satisfaction of organizing “Seub Heet Sarn Hoi Witee Yong”. That have place and event including the procedure of the project are appropriate at a moderate level average at 3.50, the satisfaction of waste management in Buak Kang Sub-district (Waste separation and value them as golden waste) and satisfaction of the

presentation of the Father's Day / Mother's Day also were at a moderate level at average 3.38 respectively.

The statistic of satisfaction test on the level of public participation on the results according to the sub-district development strategy plan of Buak Kang Municipality was found statistically significantly different at 0.01 significant level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร.สงเสริม แสงทอง และ ดร.บุญญาพร ยอดคง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้เห็น เสนอแนะแนวทางพิจารณาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบวักค้าง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

วิทยา ประสงค์ทรัพย์

Learning Institute For Everyone

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขต หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง.....	5
คำถามสำคัญในการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น.....	8
แนวคิดเรื่องแผนยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน.....	19
ทฤษฎีความพึงพอใจของประชาชน.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
กรอบความคิดในการวิจัย.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร.....	46
ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	48
ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	57
ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วม ต่อระดับความพึงพอใจ ผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	59
ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	60
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก ก. เครื่องมือการวิจัย.....	77
ภาคผนวก ข. ภาพกิจกรรม.....	85
ประวัติผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	39
4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน อาชีพ และตำแหน่งในชุมชน.....	46
4.2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม.....	48
4.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ.....	49
4.4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน ด้านร่วมดำเนินการ.....	51
4.5 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน ด้านร่วมรับผลประโยชน์.....	53
4.6 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน ด้านร่วมติดตามตรวจสอบ.....	55
4.7 แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	57
4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา ตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	37
1. กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง.....	85
2. เทศบาลอุดหนุนงบประมาณให้อำเภอสันกำแพงเพื่อจัดทำกิจกรรมสืบสาน ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี และของดีสันกำแพง (งานฤดูหนาว).....	85
3. กิจกรรมวันพ่อ / วันแม่แห่งชาติ.....	86
4. โครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีไทยอง.....	87
5. การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้าง.....	88
6. การจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวกค้าง.....	88
7. ก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ.....	89
8. อุดหนุนการไฟฟ้าฯ เพื่อขยายเขตไฟฟ้า.....	89
9. โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.....	90
10. โครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาด.....	90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 โดยให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้อิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองตามมาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่

กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้รับรัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อนกฎหมายตามวรรคหนึ่ง

และกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาการเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วยนอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชคมท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและเข้าตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

กระทรวงมหาดไทยได้มีการตราระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 ปรับปรุงถึงฉบับ พ.ศ.2548 เพื่อให้เกิดความเป็นปัจจุบัน และให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 251 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรม และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดทำมีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

การจัดทำแผนพัฒนาตำบล หมายถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังแสดงถึงรายละเอียด แผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น โดยแผนงานจะปรากฏรายละเอียดของโครงการพัฒนา ซึ่ง หมายถึงโครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ กำหนดไว้โดยมีขั้นตอนดำเนินการ

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนา ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้ง สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา จากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำแผนพัฒนา มีดังนี้ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหาความต้องการและข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมา จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขั้นตอนที่ 2 คณะกรรมการพัฒนา ท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 3 ผู้บริหารท้องถิ่น พิจารณอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีตำบลบวกล้าง โดยการ บริหารงานของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบวกล้าง ได้มีนโยบายการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ที่ดี โดยนำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่และหลักความสามัคคีของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในตำบลบวกล้าง โดยใช้งบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า และโปร่งใส ปราศจากการทุจริต คอรัปชั่น สามารถตรวจสอบได้

ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปรับปรุงระบบการ ให้บริการประชาชน จัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและเป็น ธรรม เพื่อให้บริการประชาชนในเรื่องต่าง ๆ พัฒนานุเคราะห์ อุปถัมภ์ และสถานที่ปฏิบัติงานให้ ทันสมัยเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจจากภาครัฐ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจใน กิจการของท้องถิ่น ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในกิจการขององค์กร ตลอดจนเสริมสร้างวัฒนธรรมในการทำงานให้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลสูงสุด มุ่งเน้นให้เป็นองค์กรแห่งธรรมาภิบาลในการให้บริการประชาชน

จากการดำเนินการทำแผนพัฒนาตำบลบวกล้างงบประมาณในปี พ.ศ.2559 โดยชุมชน มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนจนได้แผนดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติร่วมกับชุมชนในปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนเทศบัญญัติทั้งหมด 5 ด้าน

ได้แก่ 1. ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน 2. ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 3. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4. ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน และ 5. ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล โปร่งใสและเป็นธรรม โดยในแต่ละด้านตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลบวค้ำ ได้มีการจัดทำโครงการและกิจกรรม รวมทั้งหมดจำนวน 10 โครงการ ซึ่งมีการดำเนินงานร่วมกับประชาชนในชุมชนบวค้ำจนถึงสิ้นสุดแผนงบประมาณประจำปี พ.ศ.2558 ก่อนที่จะดำเนินการจัดทำแผนปีงบประมาณประจำปี พ.ศ.2559 ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทางผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบวค้ำและคณะผู้บริหารมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลเพื่อให้เทศบาลตำบลบวค้ำนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการพัฒนางานของเทศบาลแบบมีส่วนร่วมให้มีความถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนตำบล เทศบาลตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วม กับระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของประชาชนตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนตำบล เทศบาลตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนตำบล ของเทศบาลตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขต หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ตำบลบวกค้าง มีเนื้อที่ 31.48 ตารางกิโลเมตร โดย

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลแจ้ห่ม อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ศึกษาในพื้นที่ตำบลบวกค้าง จำนวน 13 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านบวกค้าง

หมู่ที่ 2 บ้านบวกค้าง

หมู่ที่ 3 บ้านต้นคู้

หมู่ที่ 4 บ้านป่าตาล

หมู่ที่ 5 บ้านแม่แต

หมู่ที่ 6 บ้านร้อยพร้อม

หมู่ที่ 7 บ้านยาปาย

หมู่ที่ 8 บ้านกอสะเลียม

หมู่ที่ 9 บ้านร่องก่องข้าว

หมู่ที่ 10 บ้านช่างเขียน

หมู่ที่ 11 บ้านโป่ง

หมู่ที่ 12 บ้านร่องก่องข้าว

หมู่ที่ 13 บ้านหนองเหนียง

2. ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนพัฒนาตำบล
ปีงบประมาณ พ.ศ.2559 โดยจะดำเนินการวิจัยตั้งแต่การทำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์จนถึงรายงาน
ผลการวิจัยให้แล้วเสร็จภายใน เดือนสิงหาคม พ.ศ.2560

คำถามสำคัญในการวิจัย

1. ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับใด
2. ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อย่างไร

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลลัพธ์การดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน (2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน (5) ด้านการพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน คือ 1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ 2. ร่วมดำเนินการ 3. ร่วมรับผลประโยชน์ 4. ร่วมติดตามตรวจสอบ

แผนพัฒนาคำบลบววก้าง หมายถึง แผนพัฒนาสามปีของเทศบาลบววก้าง ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลตำบลบววก้างที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาคำบลเพื่อการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบววก้างอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
2. แนวคิดเรื่องแผนยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
3. ทฤษฎีความพึงพอใจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีดังนี้

วรกร ศรีภพ (2551, หน้า 5) ได้กล่าวถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก การจัดตั้งเทศบาลตำบลจะกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลซึ่งประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 12 คน ที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรเขตเทศบาล

เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด, สร้างและบำรุงถนน และท่าเรือ, ดับเพลิงและกู้ภัย, จัดการศึกษา, ให้บริการสาธารณสุข, สังคมสงเคราะห์ และรักษา วัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆ ได้ตาม สมควรเทศบาลตำบลโดยทั่วไปมีชื่อตามตำบลที่เทศบาลตั้งอยู่ อาจมีบางแห่งที่ไม่ได้ใช้ชื่อของ ตำบลหรืออำเภอเป็นชื่อเทศบาล เช่น เทศบาลตำบลแหลมฉบัง ที่ตั้งอยู่ในตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรี ราชา จังหวัดชลบุรี เทศบาลตำบลอ่าวอุดม (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์) ซึ่งอยู่ในตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แต่เขตเทศบาลอาจครอบคลุมพื้นที่เพียง บางส่วนของตำบล พื้นที่ตำบลนอกเขตเทศบาล (นอกเขตเมือง) จะอยู่ในความดูแลขององค์การ บริหารส่วนตำบล (ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างสำหรับพื้นที่ชนบท บางครั้ง เทศบาลตำบลอาจครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลอื่นที่อยู่ข้างเคียงหากท้องถิ่นที่เป็นเทศบาล ตำบลเจริญเติบโตขึ้นจนมีประชากรถึงหนึ่งหมื่นคนและมีรายได้พอควร ก็อาจได้รับการยกฐานะขึ้น เป็นเทศบาลเมือง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดกลาง) ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบมากขึ้น เขตเทศบาลก็อาจขยายออกไปตามชุมชนเมืองที่ขยายตัว โดยยู่ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลข้างเคียงที่กลายสภาพจากชนบทเป็นเมือง

กริชกมล เหล่าอรรค (2550, หน้า8-10) ได้รวบรวมโครงการและอำนาจหน้าที่ของ เทศบาลไว้ ซึ่งเทศบาลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) เทศบาลตำบล คือ ท้องถิ่นที่มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้น โดยกำหนดชื่อและเขต เทศบาลไว้ชัดเจน
- 2) เทศบาลเมือง คือ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นที่มีราษฎร ตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปและมีรายได้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยมีพระราชกฤษฎีกา ยกฐานะ เป็นเทศบาลไว้ชัดเจน
- 3) เทศบาลนคร คือ ท้องถิ่นที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป มีรายได้เพียงพอต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ โดยมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พร้อมกำหนดชื่อและเขตเทศบาลไว้ ชัดเจน การจะตั้งชื่อ เปลี่ยนแปลงชื่อ การเปลี่ยนแปลงเขต การเปลี่ยนแปลงฐานะและการยกเลิก เทศบาลจะต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

โครงสร้างเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ.2546 มาตรา 14-15 และมาตรา 36 กำหนดให้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็นสองส่วน คือ สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1) สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขต ดังนี้ สภาเทศบาลตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน สมาชิกสภาเทศบาลทุกระดับมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีอำนาจหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติ การควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีและอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเทศบาล

นายกเทศมนตรีที่มาจากการออกเสียงแสดงประชามติในการบริหารในเขตเทศบาล ใช้รูปแบบนายกเทศมนตรี ให้มีนายกเทศมนตรี 1 คน และนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหาร ดังนี้ เทศบาลตำบล มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน เทศบาลเมือง มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 3 คน เทศบาลนคร มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 4 คน

อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี คือ

- 1) ต้องรับผิดชอบงานนโยบาย หรืองานอื่นใดที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง ระบุไว้ให้เป็นหน้าที่โดยเฉพาะ ดำเนินการแถลงนโยบายและแผนในการบริหารกิจการต่อสภาเทศบาล
- 2) บริหารกิจการตามนโยบายและแผนที่ได้แถลงต่อสภาเทศบาล
- 3) เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณและเทศบัญญัติอื่นต่อสภาเทศบาล
- 4) ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง เทศบัญญัติ และมติของคณะรัฐมนตรี
- 5) รวบรวมปัญหาในการบริหารกิจการเทศบาลพร้อมด้วยข้อเสนอแนะเพื่อเสนอสภาเทศบาล
- 6) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาลพร้อมด้วยข้อเสนอแนะเพื่อเสนอสภาเทศบาล
- 7) เปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ
- 8) มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2475
- 9) ปฏิบัติงานใด ๆ เพื่อให้เกิดผลดีแก่ท้องถิ่นตามกฎหมาย

กล่าวโดยสรุป นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล จะทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าตามนโยบายของตน หรือกลุ่ม หรือพรรคที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลจึงมีอำนาจควบคุม และรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลทั้งหมด โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า พนักงานเทศบาล เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามระเบียบและนโยบายของนายกเทศมนตรี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกำหนดส่วนราชการของเทศบาล พ.ศ.2542 แบ่ง ส่วนราชการของเทศบาลเป็น 12 หน่วยงาน ดังนี้

- 1) สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของเทศบาลและงานอื่น ๆ ที่มีได้ กำหนดไว้ว่าเป็นงานของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ
- 2) สำนักการคลัง กองคลัง หรือฝ่ายคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและการบัญชี การจัดเก็บ ภาษีต่าง ๆ ตลอดจนการควบคุมดูแลพัสดุและทรัพย์สินของเทศบาล
- 3) กองหรือฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ ป้องกันการเจ็บป่วยของประชาชน ระวังโรคติดต่อและสุขภาพ
- 4) สำนักการช่าง กองช่าง หรือฝ่ายช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้าง งานสำรวจการบำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก ไฟฟ้า สวนสาธารณะและงานผังเมือง ตลอดจนงาน สาธารณูปโภค
- 5) สำนักการศึกษา กองการศึกษา หรือฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งงานกิจกรรมเด็กและเยาวชน
- 6) กองหรือฝ่ายวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการและการวางแผน
- 7) กองหรือฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสังคม สงเคราะห์งานสวัสดิการเด็กและเยาวชน และงานพัฒนาชุมชน
- 8) กองหรือฝ่ายการแพทย์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลประชาชน
- 9) กองหรือฝ่ายช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลบำบัดน้ำเสียและวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
- 10) กองหรือฝ่ายประปา มีหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตน้ำประปา รวมถึงการวางท่อ การจำหน่ายน้ำ และการเก็บรายได้จากการประปา
- 11) หน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองให้ความเห็นชอบและ ข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงิน และควบคุมตรวจสอบด้านอื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย

12) หน่วยงานแขวง หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานย่อยที่จำลองรูปแบบเทศบาลเพื่อรองรับความเจริญเติบโตของเมือง และเพื่อเป็นการบริการประชาชนให้ทั่วถึงในการจัดตั้งหน่วยงานแขวงนั้น จะต้องเป็นเทศบาลขนาดใหญ่มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 ตารางกิโลเมตร ประชาชนไม่ต่ำกว่าหนึ่งแสนคน มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนหลักสิบล้านบาทขึ้นไป

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (2553, หน้า 2) กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ กล่าวคือหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้แถลงเป็นนโยบายของรัฐบาลและยังกำหนดไว้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2546-2550) ที่เน้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย

ชมพู โกศิรัมย์ (2553, หน้า 1) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ กล่าวคือนโยบายการพัฒนาประเทศตามกระแสหลักในประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนส่วนใหญ่ในระดับรากหญ้าที่มีใช้ทางผ่านทางการเมืองในความหมายกระแสหลัก สะท้อนให้เห็นนโยบายการพัฒนาซึ่งพยายามกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งหลังจากได้ประชาธิปไตยมาแล้วภายหลังจากการได้อิสราภาพจากการตกเป็นประเทศอาณานิคม บางประเทศปฏิรูปสู่ความเป็นประชาธิปไตยตามกระแสหลักของโลกจากกระบวนการภายในประเทศเอง โดยภาคประชาชนเริ่มเคลื่อนไหว ตรงนี้เป็นจุดเริ่มความคิดว่าต้องมืองค์กรประชาชนเข้ามาจัดการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและอย่างริเริ่ม ซึ่งไม่ใช่องค์กรของรัฐ (Non-Government Organization หรือ NGO) เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน โดยที่ภาคประชาชนไม่ใช่แค่รอคอยการช่วยเหลือจากรัฐหรือเป็นฝ่ายถูกชี้นำเป็นด้านหลัก โดยเฉพาะการกระตุ้นเพื่อนำไปสู่การทำประชามติ (Huntington) นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกาเสนอว่าประเทศกำลังพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลง

อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจอย่างมาก แต่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ในระบอบการปกครอง รัฐและรัฐบาลค่อนข้างผูกขาดอำนาจรับใช้ชนกลุ่มน้อยในระดับผู้นำของประเทศมากกว่าจะเป็นรัฐที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามารับใช้คนส่วนใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้นักวิชาการและชนชั้นกลางได้เห็นปัญหาเช่นนี้ โดยหาทางแก้ไขทำอย่างไรจะสร้างรูปแบบประชาธิปไตยในระดับรากหญ้าขึ้นมาได้ แม้ในทางปฏิบัติแล้วมักไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ เมื่อเวลาผ่านไปได้เป็นชนวนเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ

ท่านอง ภูเกิตพิมพ์ (2552, หน้า 1) ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อ และความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะ การมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากขึ้น เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความสนใจและความกังวลร่วมกัน เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญเห็นพ้องด้วยกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม ความเดือดร้อนและความไม่พอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงสนองตอบความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น จากแนวคิดในเรื่องลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าว สามารถประมวลและสรุปหัวข้อของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบทเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา เช่น ร่วมเสนอปัญหา สืบหาข้อมูล จปฐ. ค้นหาสาเหตุของปัญหาและสำรวจความต้องการของชุมชน
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน เช่น ร่วมลำดับความสำคัญของปัญหากำหนดแผนและโครงการ เพื่อแก้ปัญหาของการจัดทำแผนและโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ และทบทวนแผนและโครงการ
- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ เช่น ร่วมพัฒนาโดยการออกแรง ออกเงินงบประมาณสิ่งของ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รับทราบการแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

ประพันธ์พงศ์ ชิมพงษ์ (2551, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้นและเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้ จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่มหรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

วันชัย วัฒนศัพท์ (2553, หน้า 3-4) กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ กล่าวคือ กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่จะกระจายอำนาจจากผู้มีอำนาจที่แต่เดิมมักจะใช้อำนาจเหนือ (Power over หรือ Power against) ตามทฤษฎี ผู้มีอำนาจจะชอบที่จะใช้อำนาจเหนือ เช่น แม่ซึ่งมีอำนาจมากกว่าลูก ก็มักจะใช้อำนาจเหนือลูก สั่งให้ลูกกลับบ้านก่อนค่ำ มาถึงวันหนึ่งลูกซึ่งโตขึ้นมาเป็นหนุ่มเป็นสาวแล้วก็จะขอกลับบ้านดึก เพราะจะไปงานวันเกิดเพื่อน แม่ก็ยังใช้อำนาจเหนือลูกให้กลับบ้านภายในหกโมงเย็นถามว่าลูกสาวจะยังเชื่อและปฏิบัติตามไหม ตามทฤษฎีแล้ว หากผู้มีอำนาจยังใช้อิทธิพลเหนือไปเรื่อย ๆ อำนาจนั้นๆ ก็จะใช้ไม่ได้ เพราะอำนาจที่มีหรือไม่มีนั้น ไม่ใช่เรา “มี” หรือ “ไม่มี” “อำนาจ” อย่างเดียว แต่อยู่ที่คนอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้างหรือที่เราใช้อำนาจเหนือเขานั้น เขามองว่าเราเหมาะสมที่จะมีอำนาจร่วมกับ (Power with) ลงมาพูดคุยกับลูก หากทางออกที่ดีกว่าแทนการสั่งอย่างเดียวลูกก็จะยินดีปฏิบัติและเชื่อฟังแม่ต่อไป

การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการที่ค้นปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจและสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในห้องเรียน โดยกระบวนการมีส่วนร่วม หลังจากพยายามด้วยวิธีการใช้ไม่เรียบร้อย ใช้กฎกติกาที่ครูอาจารย์ออกกฎหรือวางระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติ แต่การยอมรับก็ยังไม่ได้ผลดีนัก ครูประจำชั้นได้ชวนนักเรียนในห้องให้ร่วมกัน “ตระหนัก” ถึงปัญหาในห้องเรียน เช่น ความสกปรก การแต่งกายนักเรียน การไม่มีระเบียบในห้องเรียน ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมที่จะวางกติกาตนเอง จนในที่สุดได้ระเบียบปฏิบัติประจำห้องที่ครูรับเอามาจัดพิมพ์ติดไว้ในห้อง ปรากฏว่าได้รับการยอมรับและการปฏิบัติตามอย่างดีกว่ากฎกติกาที่ครูกำหนดคติกานั้น ตัวอย่างเช่นนี้ เป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้ในองค์กร หรือรัฐวิสาหกิจที่จะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะเป็นเครื่องมือของการมีส่วนร่วมอย่างคุณภาพต่อไป

สันติชัย เอื้องประสิทธิ์ (2551, หน้า 15) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

สำนักส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี (2553, หน้า 1) กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ กล่าวคือ หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการนั้น (International-Association for Public Participation) ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศและการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3) การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4) ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุดโดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

อรพรรณ นาคมหาลาสินธุ์ (2550, หน้า 19-34) ได้กล่าวถึงปัญหาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ กล่าวคือ ปัญหา อุปสรรคและความต้องการของประชาชนในสาระร่างรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดแนวนโยบาย โดยเล็งเห็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการภาครัฐและสถานการณ์ปัจจุบันของการดำเนินการของรัฐบาล ซึ่งปัญหา อุปสรรคและความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและมีความต้องการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบราชการแต่ประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพ เนื่องจากยังขาดข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจในงานของภาครัฐอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ประชาชนต้องการให้เกิดการรวมตัวเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคม โดยการทำงานร่วมกับเครือข่ายเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน มีความแตกต่างและหลากหลาย อุปสรรคที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพในการปรับนโยบายและสร้างวัฒนธรรมในการบริหารงานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม คือ มีกรอบกฎหมายกำหนดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แต่ยังขาดความตระหนัก จิตสำนึกและความมุ่งมั่นที่แท้จริง แนวทางและมาตรการตลอดจนกฎระเบียบในปัจจุบันซึ่งนำไปสู่การเข้าใจผิดก่อให้เกิดการดำเนินงานที่ผิดพลาด เป็นต้น

การบริหารงานภาครัฐเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีการกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นน้อยที่สุด ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัยและประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ปรีกษาหารือทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอ ความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่หน่วยภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน โครงการและวิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบ อำนาจความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจ ร่วมกับภาคประชาชน การมีส่วนร่วมระดับขั้นนี้มักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ 4 การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างไรก็ตาม หนึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการภารกิจและภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

อรพินท์ สพโชคชัย (2550, หน้า 1) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

หลักการในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เริ่มมาจากบทเรียนของความล้มเหลวในการพัฒนาชุมชนชนบทที่ไม่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาแบบยั่งยืน ประกอบกับกระแสดวงคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและในระดับสากล เกี่ยวกับเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้การพัฒนาในยุคหลัง ๆ ได้เน้นประชาชนในชุมชนเป็นเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาและมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) จึงเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา ได้มีการกำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ค่อนข้างชัดเจน

ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาก็คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา

สำหรับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งหากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ โดย 5 ขั้นตอนได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- 2) การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ
- 5) การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

สรุปการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยสรุปคือ ประชาชนมีส่วนร่วมการพัฒนาท้องถิ่น เริ่มต้นจากการใช้สิทธิในการเลือกตั้งของตนในการเลือกผู้แทนภาคประชาชนในท้องถิ่น ผู้บริหารคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีตำบล/เมือง/นคร ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบผู้บริหารและเป็นตัวแทนในการนำปัญหาของประชาชนไปสู่การพิจารณาเพื่อให้เกิดเป็นนโยบายสาธารณะคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล/เมือง/นคร โดยกลุ่มคนทั้งสองกลุ่มจะเป็นตัวแทนในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการต่าง ๆ โดยมีกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งคือข้าราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีหน้าที่รับนโยบายจากผู้บริหารแล้วแปลงเป็นการปฏิบัติหรือที่เรียกว่ากระบวนการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติและการมีส่วนร่วมอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญคือ ขั้นตอนการตรวจสอบการทำงานของผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อผู้แทนตำแหน่งใดทำงานไม่ตรงความต้องการของประชาชน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างความแตกแยกในชุมชน ฯลฯ ประชาชนสามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอถอดถอนผู้แทนตำแหน่งนั้น ๆ ได้ ตามกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเรียกกระบวนการนี้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขั้นตอนการตรวจสอบการทำงานของผู้แทนที่ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้ง หรือประชาชนต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดๆ ออกกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องใดๆ ก็สามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในพื้นที่ของตนได้ ซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านนิติบัญญัติ เป็นต้น

2. แนวคิดเรื่องแผนยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ข้อแตกต่างระหว่างการวางแผนยุทธศาสตร์กับการวางแผนทั่วไป (งานแผนและงบประมาณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2539, หน้า 4) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการวางแผนเพื่อนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคตการวางแผนยุทธศาสตร์จึงเป็นการวางแผนในภาพรวมขององค์กรทุกประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเป็นปัจจัยที่ชี้อนาคตขององค์กรนั้น การวางแผนทั่วไปเป็นการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาการป้องกันปัญหาหรือการพัฒนาผลผลิตขององค์กร ดังนั้นการวางแผนทั่วไปจึงมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อการให้ได้แนวทางในการดำเนินงานที่ทำให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (งานแผนและงบประมาณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2539, หน้า 5) เพื่อให้องค์กรพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงเพราะการวางแผนยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กรเป็นประเด็นสำคัญซึ่งจะทำให้การปรับเปลี่ยนทิศทางภารกิจวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น ๆ

เพื่อช่วยให้การวางแผนปฏิบัติการ (Action Plan) สำหรับแต่ละ โครงการสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยกำหนดเป้าหมายของแผนงาน / โครงการกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับรวมทั้งการใช้ทรัพยากรและงบประมาณของแต่ละ โครงการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ความหมายของแผนยุทธศาสตร์ Strategic Plan ทศพร ศิริสัมพันธ์ (อ้างถึงในงานแผนและงบประมาณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2539, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของแผนยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

1. เป็นเอกสารที่ระบุวิสัยทัศน์ภารกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานขององค์กรหนึ่ง ๆ
2. เป็นแผนระยะยาวที่บอกถึงทิศทางการดำเนินงานขององค์กรสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานและกำกับติดตามการดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะเวลาที่สอดคล้องกัน
3. เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กรเพื่อคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์และกำหนดแนวทางการดำเนินการขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์ดังกล่าว

Simmons (อ้างถึงใน ชงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 138) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผน หมายถึง (1) ความหมายในแง่ของงานที่ต้องปฏิบัติของผู้บริหารแต่ละคน คือ การกำหนด วัตถุประสงค์ การจูงใจและสื่อความ การวัดผลและการพัฒนาบุคคล (2) ความหมายที่มีขอบเขต กว้างกว่าที่คลุมถึงการบริหารทั้งหมด คือ กระบวนการบริหารที่ต่อเนื่องครอบคลุมถึงทุกกิจกรรม ของงานและมุ่งสู่อนาคต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528, หน้า 7-11) อธิบายกระบวนการจัดทำแผนว่า โดยหลักการแล้ว กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและชนบทมักจะมีขั้นตอนสำคัญเพียง 2 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหาและความต้องการ ได้แก่ ปัญหาข้อขัดข้อง ปัญหาป้องกัน และ ปัญหาพัฒนา

2. การกำหนดแผนงาน โครงการ ซึ่งมีการระบุถึงเหตุผลที่ควรกำหนดแผนงาน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอันประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ การวางแผน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการเตรียมการเบื้องต้นการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ การวางแผนให้สอดคล้องกับงบประมาณและงานแผนดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและการติดตาม ประเมินผล ได้แก่ การติดตามและประเมินผลเพื่อให้ทราบว่า แผนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญ

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2548, หน้า 79) ได้ให้แนวคิดความสำคัญและ กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ไว้ว่า แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐก็คือกระบวนการ ตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดรวมถึงการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อันเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ทั้งยังเป็นการสนองตอบปัญหาและความต้องการของประชาชนอีกด้วย

ความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์

- 1) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้องค์กรสามารถ พัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปทั้งนี้เพราะการกำหนดแผน ยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมภายในและ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

- 2) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้หน่วยงานในภาครัฐ กิจตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีส่วนเอื้ออำนวยความสำเร็จและความล้มเหลวต่อ เป้าประสงค์ขององค์กร

3) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการจัดการภาครัฐแนวใหม่(New Public Management, NPM) ที่ให้ความสำคัญการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐกิจทั้งระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยในประเทศไทยเรียกว่าการปฏิรูประบบราชการอีกทั้งหน่วยงานภาครัฐกิจยังต้องดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล(Good Governance) ซึ่งเป็นกระแสหลักในการบริหารรัฐกิจปัจจุบัน

4) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยยกระดับระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based Budgeting)

5) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยในการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการซึ่งเป็นการพินิจวิเคราะห์ วางแผนและนำเสนอทางเลือกในการบริหารจัดการแบบใหม่ ๆ ที่หลุดพ้นจากกรอบพันธนาการทางความคิดอันเกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัติราชการที่ล้าสมัยและไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

6) แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยในแง่ของการมีส่วนร่วม (Participation) และการกระจายอำนาจ (Decentralization)

กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนยุทธศาสตร์ หมายถึงทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ(Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กร(Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดีนั้นจะต้องถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์กรอันเป็นผลผลิตทางความคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์กรที่ได้ทำงานร่วมกันหรือจะทำงานร่วมกันโดยวิสัยทัศน์นี้เป็นความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์กรประสงค์จะไปให้ถึงและวิสัยทัศน์นี้มีการแปลงออกมาเป็นวัตถุประสงค์(Objective) ที่เป็นรูปธรรม และสามารถวัดได้ทั้งนี้ องค์กรสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีงบประมาณยิ่งไปกว่านั้นองค์กรยังสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ(Action Plan) เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้อีกด้วย

สำหรับกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้น มีขั้นตอนดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก(External Environment)

2) การจัดวางทิศทางขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์(Vision) การกำหนดภารกิจ(Mission) การกำหนดเป้าประสงค์ขององค์กร(Corporate Goal) การกำหนด

วัตถุประสงค์ (Objectives) การกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานระดับองค์กร (Organization's Key Performance Indicators, KPIs) และการกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นการดำเนินการเพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ถูกกำหนดขึ้นมีความเป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้จริง อันจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้นประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามขององค์กร หรือที่มักนิยมเรียกกันว่า การทำสวอต อนาคต (SWOT Analysis) อันประกอบไปด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness) การวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และการวิเคราะห์ภัยคุกคาม (Threats) ขององค์กร

2) การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

3) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์พร้อมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานสนับสนุน

4) การกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานระดับองค์กรและระดับหน่วยงาน (Strategic Plan's KPIs)

5) กำหนดยุทธวิธี (Tactics) หรือแผนงานในการปฏิบัติ

6) การกำหนดเป้าหมาย (Targets) ของแต่ละกิจกรรม (Activities) พร้อมกับดัชนีชี้วัดผลงานระดับแผนปฏิบัติการ (Action Plan's KPIs)

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกระบวนการความคิดที่อาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในลักษณะ “เบญจภาคี” ได้แก่ องค์กรประชาชน ภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชนและนักวิชาการ เข้าร่วมในการพัฒนาโดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางการใช้สหวิชาการแบบองค์รวม การมีส่วนร่วมของประชาชนการร่วมกันทำงานโดยกำหนดกระบวนการทัศน์ (Paradigms) ใหม่ในการวางแผนพัฒนาสำหรับชุมชน (สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง, 2545, หน้า 55) (อ้างอิงจาก ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. ม.ป.ป. กระบวนทัศน์ในการพัฒนาชุมชน, หน้า 112) ว่าเป็นการรวมพลังสร้างสรรค์บนพื้นฐานความรู้รักสามัคคีเป็นการบูรณาการอันนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดีมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนสมดุลและสามารถดำเนินไปอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่พึงปรารถนามีประชาชนและชุมชนเป็นแกนหลักในการกำหนดความต้องการพัฒนา เป็นการเรียนรู้ชุมชน องค์กรชุมชน และเป็นการปฏิบัติการกิจร่วมกัน

กระบวนการวางแผนหรือขั้นตอนการวางแผนซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1) **ขั้นการจัดทำแผน (Planned Formulation)** เป็นขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนที่ยุ่งยาก และต้องอาศัยความรู้ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้ขั้นตอนแรก คือ การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลทางกายภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อ คัดแยกปัญหาสำคัญต่อไป ขั้นตอนที่สอง คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นการวิเคราะห์นโยบาย และแผนทั้งในระดับแนวตั้งและระดับต่าง วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและภัยคุกคาม ตลอดจน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตขั้นตอนนี้สาม คือ การพิจารณาปัญหา เมื่อทำการวิเคราะห์ สถานการณ์จนถึงปัญหา (Problems) และความต้องการ (Needs) ของชุมชน โดยปัญหาที่จะนำมา วางแผนต้องมีลักษณะเป็นปัญหาสาธารณะ เป็นปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน และเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

2) **การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย** เป็นการกำหนดมาตรฐานการตัดสินใจเลือกทิศทางการดำเนินงานตามแผนควรเป็นไปในแนวใด มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลที่สนองความต้องการของชุมชนได้

3) **การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา** โดยกำหนดทางเลือกที่ประหยัด สำเร็จตามเวลา ไม่เกินความสามารถและงบประมาณที่จะทำได้ตลอดจนส่งผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด

สุเมธ แสงนิมมกุล (2544, หน้า 75) กล่าวถึงขั้นตอนการปฏิบัติต่อจากกระบวนการวางแผนพัฒนาว่า มีขั้นตอนปฏิบัติแยกเป็น 2 แนวทาง คือ การปฏิบัติตามแผน (Planned implementation) เป็นขั้นตอนสำคัญไม่น้อยไปกว่าการจัดทำแผน เพราะหากแผนที่ได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แต่ไม่ได้รับการปฏิบัติแผนนั้นก็ไร้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นแผนงาน แผนคน แผนเงินหรือแม้แต่แผนปฏิบัติการถ้าไม่ลงมือทำงานก็ไม่มีวันประสบผลสำเร็จและการประเมินผล (Planned evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการวางแผนและมีความสำคัญไม่น้อยกว่าขั้นตอนอื่นๆ เพื่อวัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และแสวงหาข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงในการดำเนินงานตามแผนและโครงการ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่วางไว้โดยทำไปพร้อมกับการดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541, หน้า 3-4) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนก็คือการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์หรือวิธีการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการตอบคำถามต่อไปนี่คือจะทำอะไร (What) ทำไมจึงต้องทำ (Why) ใครบ้างที่จะ

เป็นผู้กระทำ (Who) จะกระทำเมื่อใด (When) จะกระทำกันที่ไหนบ้าง (Where) และจะกระทำกันอย่างไร (How)

อุทัย บุญประเสริฐ (2538, หน้า 19) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลจากการค้นหาและกำหนดวิธีทำงานในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าจะมีการทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไร และให้รายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นช่วยให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแผนยุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร ตำบล อำเภอ จังหวัด ฯลฯ ที่แผนยุทธศาสตร์มีผลบังคับใช้ครอบคลุมพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนยุทธศาสตร์ มี 4 ด้านคือ 1) ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ 2) ร่วมดำเนินการ 3) ร่วมรับผลประโยชน์ 4) ร่วมติดตามตรวจสอบ ซึ่งการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านนั้น อธิบายเป็นด้านๆ ดังนี้

1) ด้านที่ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการคิดปัญหา ร่วมค้นหาความต้องการของประชาชน ซึ่งด้านนี้กระบวนการจะเริ่มต้นจากการประชุมเพื่อทราบปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ เมื่อได้ปัญหาความต้องการดังกล่าวแล้ว ภาครัฐซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ก็จะนำปัญหาความต้องการของประชาชนไปบรรจุลงในแผนพัฒนาต่อไป

2) ด้านร่วมดำเนินการ ในด้านนี้ประชาชนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนดำเนินงานตามโครงการพัฒนา โดยผ่านกระบวนการส่งผู้แทนภาคประชาชนอาจมี 3-10 คน แล้วแต่ขนาดขององค์กรที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นผู้กำหนดสัดส่วนของผู้แทนภาคประชาชน ซึ่งกลุ่มนี้มักเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ เช่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาลต่างๆ เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนนี้อยู่ในขั้นตอนการกลั่นกรอง วิเคราะห์ วินิจฉัย ปัญหาความต้องการของประชาชน เป็นโครงการที่จะต้องดำเนินการจริงและจะมีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการด้วย ในขั้นตอนนี้

3) ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ในด้านนี้ประชาชนจะมีส่วนร่วมในผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้ว โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และผู้รับผลประโยชน์หรือประชาชนได้รับผลประโยชน์ตรงกับปัญหาความต้องการที่มาจากข้อ 1) อย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่น โครงการก่อสร้างถนนเพื่อการเกษตรเส้นหนึ่งในตำบล เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จประชาชนสามารถใช้ถนนดังกล่าวในการสัญจรอย่างสะดวกยิ่งขึ้น สามารถขนถ่ายสินค้าทางการเกษตรไปสู่ตลาดได้อย่างดีและรวดเร็วกว่าเมื่อยังไม่ได้ดำเนินการ

4) ด้านร่วมติดตามตรวจสอบ ในด้านนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการผ่านกระบวนการติดตามประเมินผลของหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีการติดตามประเมินผลโครงการต่าง ๆ ว่าสามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการได้ยาวนานเพียงใด มีความเหมาะสมที่จะดำเนินโครงการต่อเนื่องในปีถัดไปหรือไม่อย่างไร ซึ่งผลการติดตามประเมินผลนี้ หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามักจะใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่า โครงการใด ๆ ที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงการใดสมควรดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี กรณีที่โครงการนั้นๆ ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือโครงการใดสมควรยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนรายละเอียดโครงการ เมื่อพบว่าโครงการนั้น ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นต้น

3. ทฤษฎีความพึงพอใจของประชาชน

ชริณี เดชจินดา (2536, หน้า 25) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือลดลงหากความต้องการนั้น ไม่ได้รับการตอบสนอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความพึงพอใจ” หมายถึง พอใจ ชอบใจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538, หน้า 18) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจของลูกค้านั้นเป็นระดับความรู้สึกของผู้รับบริการซึ่งประกอบด้วย ดังนี้

1. ความพอใจของความสะดวกที่ได้รับจากการบริการ
2. ความพอใจต่อการประสานงานผู้บริการ
3. ความพอใจต่อการต้อนรับและการเอาใจใส่ของผู้ให้บริการ
4. ความพอใจกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ
5. ความพอใจต่อคุณภาพบริการ
6. ความพอใจต่อการใช้บริการต่อการใช้จ่ายในการบริการ

ในพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงหลักธรรมใน โลกธรรม 8 ซึ่งในส่วนที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของมนุษย์ เรียกว่า “อิฏฐารมณ์” ได้แก่ ลาภ ทรัพย์สินที่เป็นเครื่องปลื้มใจต่าง ๆ เช่น ทรัพย์สิน เงินทอง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ยศ ได้แก่ ยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่งหน้าที่การงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหริยบุตรา ปริญาบัตรต่าง ๆ สรรเสริญ ได้แก่ เกียรติยศ ชื่อเสียงการเป็นที่เคารพ ยกย่องนับถือ และการเป็นที่รักของบุคคลอื่นสุข

ได้แก่ ความพึงพอใจ ความเพียงพอ ความปลื้มปิติ และความสมหวังทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่เกิดจากการได้ลาภ ยศ สรรเสริญ

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ (2548, หน้า 177) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ของผู้รับบริการเป็นสิ่งที่ผู้รับบริการจะแสดงออกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งที่ได้รับจากการบริการ และการนำเสนอการบริการโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้คาดหวังไว้ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการบริการ ได้แก่

1. ผลลัพท์บริการ ในการนำเสนอการบริการจะต้องมีผลลัพท์บริการที่มีคุณภาพ และระดับการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยผู้ให้บริการจะต้องแสดงให้เห็นให้ผู้รับบริการเห็น ถึงความเอาใจใส่ และจริงใจต่อการสร้างเสริมคุณภาพของผลลัพท์บริการที่จะส่งมอบให้แก่ผู้รับบริการ

2. ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดจากการประเมินคุณภาพและ รูปแบบของการบริการเทียบกับราคาค่าบริการที่จะต้องจ่ายออกไป โดยผู้ให้บริการจะต้องกำหนดราคา ค่าบริการที่เหมาะสมกับคุณภาพของการบริการ และเป็นไปตามความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ของผู้รับบริการ ค่าบริการจะถูกหรือแพงขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายและเจตคติต่อราคาของกลุ่มผู้รับบริการอีกด้วย

3. สถานที่บริการ ผู้ให้บริการจะต้องมองหาสถานที่ในการให้บริการที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก มีสถานที่ที่กว้างขวางเพียงพอและต้องคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ ผู้รับบริการในทุกด้าน เช่น การมีสถานที่จอดรถ หรือการให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ประเด็นด้านสถานที่ให้บริการลดลงไปได้ เป็นต้น

4. การส่งเสริมแนะนำบริการ ผู้ให้บริการจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารในเชิงบวกแก่ผู้รับบริการทั้งในด้านคุณภาพการบริการและภาพลักษณ์ของการบริการผ่านทางสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับบริการได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปช่วยประเมินเพื่อตัดสินใจใช้บริการต่อไป

5. ผู้ให้บริการ จะต้องตระหนักตนเองว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างให้เกิดความพึงพอใจในการบริการของผู้รับบริการ โดยในการกำหนดกระบวนการจัดการ การวางรูปแบบการบริการจะต้องคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ ทั้งแสดงพฤติกรรมบริการและเสนอบริการที่ลูกค้าต้องการด้วยความสนใจเอาใจใส่อย่างเต็มที่ด้วยจิตสำนึกของการบริการ

6. สภาพแวดล้อมของการบริการ ผู้ให้บริการต้องสร้างให้เกิดความสวยงามของ อาคารสถานที่ผ่านการออกแบบตกแต่ง การแบ่งพื้นที่อย่างเหมาะสมลงตัวสร้างให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรผู้ให้บริการและสื่อภาพลักษณ์เหล่านี้ออกไปสู่ผู้รับบริการอีกด้วย

7. กระบวนการบริการ ผู้ให้บริการต่างมุ่งหวังให้เกิดความมีประสิทธิภาพของการ จัดการระบบการบริการเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและความสามารถในการสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ โดยการนำบุคลากร เทคโนโลยีเข้ามาร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ และหวังต่อประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นต่อผู้รับบริการ

ความพึงพอใจของผู้รับบริการนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับด้วยกัน คือ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการจะต้องจัดให้มีตาม ความคาดหวังของผู้รับบริการและระวังไม่ให้เกิดสิ่งต่ำกว่าความคาดหวังนั้นได้ เพื่อให้ผู้รับบริการรู้สึก ยินดี และมีความสุขในการมารับบริการนั้น ๆ

2. ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการมุ่งหวังที่จะสร้างให้มีเกิน กว่าความคาดหวังของผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจในบริการ ที่ได้รับ ซึ่งเกินความคาดหวังที่ตั้งใจไว้

สรุปความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่พอใจ ชื่นชอบ มุ่งหวัง คาดหวังหรือ มีความรู้สึกด้านบวกกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้นๆ อาจไม่ก่อให้เกิดความพึงพอใจกับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากความคิด ความเป็นมา ประวัติ สิ่งที่พบพานของแต่ละบุคคล ฯลฯ แตกต่างกัน ทำให้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน กล่าวคือ ความพึงพอใจของบุคคลหนึ่ง ๆ อาจเป็นความไม่พึงพอใจ หรือ พึงพอใจน้อยกว่า กับอีกบุคคลหนึ่งก็ได้ หรือกล่าวอีกได้ว่า ความพึงพอใจอาจเป็นอัตลักษณ์ประจำตัวของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น

เสรี พงศ์พิศ (2551, หน้า 6-9) แนวคิดแนวปฏิบัติยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นได้กล่าวถึง การวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่จำกัด เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในกรอบตอบสนองปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

ปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีอยู่จำนวนมาก การวางแผนยุทธศาสตร์ช่วย จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งลำดับความเร่งด่วน และ กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่ตีมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ทำให้วิสัยทัศน์อันเป็นภาพฝันและเป้าประสงค์ที่กำหนดขึ้นร่วมกันสามารถเกิดเป็นจริงได้

ขั้นตอนในการวางแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจอย่างน้อยขั้นพื้นฐานว่า

- ท้องถิ่นนั้น ๆ มีความเป็นมาอย่างไร
- มีความเป็นอยู่อย่างไร
- มีทุนอะไรบ้าง ทุนท้องถิ่น ทรัพยากร ภูมิปัญญา ทุนทางสังคมวัฒนธรรม
- มีปัญหาและความต้องการอะไร
- ในขณะปัจจุบันมียุทธศาสตร์อะไรวิธีการศึกษาในขั้นนี้ คือ
- การศึกษาจากเอกสาร
- การประชุมกลุ่มระดมสมอง (focus group)
- การสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ภาพฝันที่อยากให้เกิด ภาพฝันที่มีฐานอยู่บนความเป็นจริงไม่ใช่ความฝันเลื่อนลอยแบบไม่ติดดิน ไม่มีข้อมูล ฝันที่ไม่มีทางเป็นจริงได้ เป็นภาพฝันที่เมื่อบอกออกไปมีพลังไป “จี้ใจ” ผู้ฟัง ผู้ที่เกี่ยวข้องให้รู้สึกฮึกเหิม มีกำลังใจ เป็นแรงบันดาลใจให้คนอยากร่วมมือทำให้ความฝันนั้นเป็นจริง

วิสัยทัศน์ที่ดีเกิดจากความสามารถในการมองไกล มองกว้าง มองลึก มองทะลุข้อจำกัดของพื้นที่และเวลา มองเห็นอะไรที่คนธรรมดาอาจมองไม่เห็น คนมีข้อมูล ความรู้ ปัญญาสามารถมองเห็นได้

วิสัยทัศน์ที่ดีเกิดจากคนที่คิดเป็น เพราะมีหลักคิดที่ดี มีปัญหาที่แหลมคม ปัญหาที่หมายถึงหลักการที่ถูกต้องดีงาม เป็นอะไรที่พัฒนาได้ เรียนรู้ได้สำหรับคนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

เป้าประสงค์ (Purpose) เป็นการแสดงถึงภารกิจ (Mission) หลักขององค์กร คืออะไรเพื่อใคร การกำหนดเป้าประสงค์แตกต่างจากกำหนดวัตถุประสงค์ตรงที่เป็นเป้าหมายใหญ่ที่อธิบายว่าทำไมจึงต้องมีวัตถุประสงค์แผนงาน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์เป็นที่รวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมใจให้เป็นหนึ่งเพื่อกระทำการกิจขององค์กรให้สำเร็จร่วมกัน เช่น เป้าประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับนี้ เพื่อแก้ปัญหาความทุกข์ยากของพี่น้องทั้งตำบล โดยแก้ปัญหาหนี้สินและความยากจนให้หมดสิ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรม

แผนงานที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้และพัฒนายุทธศาสตร์มี 4 ส่วน คือ

1) วัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นหัวข้อใหญ่ที่ต้องตั้งไว้ เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ตามมาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ เช่น วัตถุประสงค์แต่

ละข้อจะแตกออกไปเป็นหลายแผนงาน แต่ละแผนงานแตกออกไปเป็นหลายโครงการ แต่ละโครงการแยกย่อยออกไปเป็นหลายกิจกรรม

2) แผนงาน (Action plan) เป็นการกำหนดกรอบการทำงานตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยวัตถุประสงค์แต่ละข้ออาจมีหลายแผนงาน เพื่อให้วัตถุประสงค์นั้นเกิดเป็นจริง

3) โครงการ (Projects) คือ การดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่อยู่ในกรอบของแผนงานแต่ละแผน ซึ่งมีหลายโครงการ

4) กิจกรรม (Activities) คือ รูปแบบย่อยที่สุดในกรอบการปฏิบัติงาน เป็นส่วนประกอบของโครงการ แต่ละโครงการอาจมีหลายกิจกรรม ซึ่งเปรียบเสมือนจิ๊กซอจำนวนมากที่เมื่อนำมาต่อกันแล้วจะได้ภาพใหญ่ที่สวยงาม

สรุปยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาท้องถิ่น ผ่านแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว จะมีรายละเอียดตั้งแต่เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้นๆ การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของท้องถิ่นนั้นๆ การเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นกับแผนพัฒนาส่วนภูมิภาค (แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาชาติ) และส่วนสุดท้ายซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดคือรายละเอียดโครงการที่จะดำเนินการ โดยรายละเอียดประกอบไปด้วยชื่อโครงการพัฒนา งบประมาณในการพัฒนา วัตถุประสงค์ของโครงการ ตัวชี้วัดตามโครงการ กลุ่มเป้าหมายตามโครงการ เป็นต้น ปัจจุบัน แผนพัฒนาท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ 1) แผนพัฒนาท้องถิ่นระดับตำบล/เมือง/นคร/อบจ. มีอยู่ 2 แผนด้วยกันคือ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (เป็นการรวมแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปีไว้ด้วยกัน) และแผนดำเนินงาน 2) แผนพัฒนาท้องถิ่นระดับหน่วยงานภายในท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น แผนอัตรากำลัง 3 ปี แผนพัฒนาการศึกษา แผนป้องกันกาทุจริต 4 ปี เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วาสนา ถิ่นงาม (2548, หน้า 109) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 2 ขั้นตอนดังนี้รวบรวมปัญหา/ความต้องการเข้าร่วมปฏิบัติการขั้นวิเคราะห์ข้อมูล/หาสาเหตุปัญหาขั้นติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมขั้นร่วมกำหนด

โครงการ/กิจกรรมและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 อันดับ ในแต่ละขั้นตอนดังนี้เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อหาสาเหตุของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบโครงการ/ของหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น /วันสำคัญทางศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เข้าร่วมการดำเนินการพัฒนางานของหมู่บ้านได้มีการสอบถามโครงการ/กิจกรรมของหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล โดยสรุปประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อสนเทศที่ได้นี้จะนำไปพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลมากยิ่งขึ้น

ทรศวรรณ มาศขุนทด (2550, หน้า 44-49) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ นั้นอยู่ในระดับปานกลางโดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมคิดในการจัดทำแผนแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลของการนำแผนไปปฏิบัติซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ น้อยนั้นเนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนนอกจากนี้ยังได้แสดงความคิดเห็นว่าเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาตำบลเป็นแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากประชาชนที่แท้จริงองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนได้ตระหนักถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและการประเมินแผนพร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนการประเมินผลของแผนพร้อมทั้งการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการจัดทำแผนที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ทรศนันท์ สมภาวิ (25550, หน้า 100) จากการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.(2554-2556) องค์การบริหารส่วนตำบลสันสาลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. (2554-2556) องค์การบริหารส่วนตำบลสันสาลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย สำหรับประชาชนตำบลสันสาลี พบว่าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันสาลี ได้วางยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้านซึ่งจากความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. (2554-2556)

องค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านโครงสร้างพื้นฐานพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดต่อโครงการการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในช่วงขาดแคลนน้ำ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันสลีได้รับเรื่องร้องทุกข์จากปัญหาการขาดแคลนน้ำจำนวนมากจากการขยายเขตชุมชน การขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับการปนเปื้อนในแหล่งน้ำผิวดินจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีในเกษตรกรรมทำให้ประชาชนไม่มั่นใจในความปลอดภัยของน้ำอุปโภคบริโภคจากระบบประปา ผิวดินหมู่บ้านทางองค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี จึงผลักดันโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคซึ่งจะสามารถเป็นแหล่งน้ำเสริมให้กับระบบประปาหมู่บ้านและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในช่วงฤดูแล้งได้ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติชัชวามวัฒน์กุล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแหวงมะ จินาแหว (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาสผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของประชาชน ต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส: กรณีศึกษาประชาชนในเขตอำเภอ ยี่งอ ทั้ง 8 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี ได้วางแผนพัฒนาสามปี (2554-2556) และสามารถปฏิบัติได้อย่างดีเป็นองค์การทำให้ความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องการจัดสรรทุนเพื่อสนับสนุนให้ชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ได้ใช้ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ เนื่องจากประชาชนทุกระดับได้รับความเดือดร้อน อันเกิดจากการมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งเป็นผลมาจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ กำลังซื้อของคนในจังหวัดตกต่ำทางองค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี จึงตั้งเป้าหมายที่จะดำเนินนโยบาย เพื่อลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย นำไปสู่การพอมีพอกินและเหลือจากนั้น จึงนำไปสู่การสร้างชีวิตใหม่ทำให้เศรษฐกิจของตำบลสันสลีเป็นที่พอใจของประชาชนที่อาศัยอยู่ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุจิรัตน์ แสงแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนในการจัดบริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลแม่ขี อำเภอตะโฮมด จังหวัดพัทลุง โดยมีความพอใจด้านเศรษฐกิจและมีความพึงพอใจด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมาก โดยจัดตั้งกลุ่มอาชีพ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการค้าการลงทุน การตลาดมีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนทางด้านการศึกษาให้

โรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนขนาดเล็กมีค่อนข้างจำกัดทำให้ขาดแคลนทั้งอาคารเรียน ห้องสมุด ตลอดจนสนามสำหรับการเล่นกีฬาของนักเรียน ด้วยเหตุนี้องค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี จึงให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวต่างเร่งที่จะหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทางด้านการจัดการศึกษาจึงได้กำหนดเป้าหมาย นโยบาย แนวทางการดำเนินมาตรการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนหารูปแบบในการดำเนินการที่จะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในระดับพื้นที่อย่างจริงจัง

ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นที่ดีต่อแผนพัฒนาสามปี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุภจิรัตน์ แสงแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนในการจัดบริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลแม่ขี อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง โดยมีความพอใจด้านการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและมีความพึงพอใจด้านโครงสร้างพื้นฐานตามลำดับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องการจัดเก็บบำบัดขยะอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการฝึกอบรมดังกล่าว ทำให้ชุมชนในเขตตำบลสันสลี มีปัญหาขยะตกค้างน้อยลงและมีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ จึงส่งผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระทวีศักดิ์ ырรอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่ามะคาบอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่ามะคาบ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มี 6 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และทรัพยากรมนุษย์และด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเมือง การบริหาร การพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่น ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และด้านการกีฬาอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องการฝึกหัดส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนกลุ่มต่างๆ เพราะจะเห็นได้หลังจากมีการฝึกหัดอาชีพให้ประชาชนในแต่ละชุมชน ทำให้คุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนดีขึ้น จึงส่งผลให้ประชาชนมีความสนใจในการสร้างอาชีพมากยิ่งขึ้นตลอดจนมีความคิดเห็นที่ดีต่อโครงการฝึกอบรมการสร้างอาชีพเสมอมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนพร จันทะเขต (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล อำเภอจันทหารจังหวัดร้อยเอ็ด ผลจากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในอำเภอจันทหาร จังหวัด

ร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการบำรุงศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาและอบรม ด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และด้านการบำรุงทางบก ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนประชาชนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องการส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมกลุ่มประกอบอาชีพและผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชน ซึ่งสืบเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมและความต้องการของชุมชน โดยได้รับคำแนะนำด้านการพัฒนาศักยภาพของชุมชน การพัฒนาทักษะและการบริหารจัดการ ทำให้ชาวบ้านเกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน จึงทำให้ความพึงพอใจในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวภา ปักโคทานัง (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ โดยรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมือง การบริหารและด้านเศรษฐกิจ

กริชกมล เหล่าอรรคะ (2550, หน้า 55) วิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-50 ปี รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านสังคมไม่แตกต่างกัน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการบริหารและด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

สิริพัฒน์ ตากจิตร (2550, หน้า 78) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์กร (อบต.) มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน อบต. ซึ่งหากระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมใดสูงก็จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมอื่นสูงตามกันด้วย การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมงานกับ อบต. พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ การเป็นหน้าที่ของประชาชน อาสาสมัครด้วยใจ มีความรู้ความสามารถ กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน มีทักษะและประสบการณ์ เป็นประโยชน์กับตัวเองและชุมชน ส่วนปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ อบต. ดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาพิจารณ์ ประชาคมหมู่บ้าน สำหรับตัวแบบการตัดสินใจพบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีการตัดสินใจแบบมีเหตุผล มีระดับความถี่มากที่สุด รองลงมา คือ การตัดสินใจแบบผสม การตัดสินใจแบบกลุ่มตัวแบบผู้นำ ตัวแบบสถาบัน ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปและท้ายสุดเป็นตัวแบบถึงขยะ สาเหตุที่คนตัดสินใจไม่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นปัจจัยด้านบุคคล คือ ในเรื่องการศึกษา ความรู้ทักษะประสบการณ์ ความคิดหรืออุปม (Stigmatizations) ของประชาชนที่คิดว่าตนเองไม่สำคัญ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีเวลา ขาดโอกาสการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยที่ชุมชนขาดความสามัคคีมีความขัดแย้งกัน ส่วนปัจจัยด้านองค์กร เป็นปัญหาความโปร่งใสและความเป็นธรรมาภิบาลของ อบต. เมื่อวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) พบว่า การมีส่วนร่วมมีปัจจัยสำคัญ คือ ความมีหน้ามีตาในสังคม จิตสาธารณะ การดำเนินงานของ อบต. และการเป็นเพศชาย

อมรรัตน์ สิริกาญจนวงศ์ (2551, หน้า 43) วิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาล โดยรวมและเป็นรายชั้น 2 ชั้น คือ ชั้นการลงทุนและการปฏิบัติงาน และชั้นการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ส่วนรายด้านอีก 2 ชั้น คือ ชั้นการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุ และชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนเพศชาย มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาล โดยรวมและเป็นรายชั้น 3 ชั้น คือ ชั้นการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมและชั้นการลงทุนและปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย 1 ชั้น คือ ชั้นการติดตามและประเมินผล ส่วนประชาชนเพศหญิง มีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยรวมและเป็นรายชั้น ทั้ง 4 ชั้น อยู่ในระดับน้อย

นอกจากนี้ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยรวมและในรายด้านทั้ง 3 ชั้น คือ ชั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรม ชั้นการลงทุนและปฏิบัติงานมากกว่าประชาชนเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมชั้นการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุ 18-25 ปี และ 26-35 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาล โดยรวมและเป็นรายชั้นทุกชั้นอยู่ในระดับน้อย ประชาชนที่มีอายุ 36-45 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลโดยรวมและเป็นรายชั้น 2 ชั้น คือ ชั้นการลงทุน การปฏิบัติงานและชั้นติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลอีก 2 ชั้น อยู่ในระดับปานกลาง คือ ชั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมส่วนประชาชนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลโดยรวม และเป็นรายชั้น 3 ชั้น อยู่ในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมชั้นการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย โดยประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมโดยรวมและรายชั้น 2 ชั้น คือ ชั้นการ ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายชั้น 2 ชั้น คือ ชั้นการลงทุนและการปฏิบัติหน้าที่ และชั้นการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สรุป ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายชั้น 2 ชั้น อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นชั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุและชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ ช่วงอายุ มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลแตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีความแตกต่างในระดับการศึกษา และอาชีพ มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อเสนอที่ได้สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

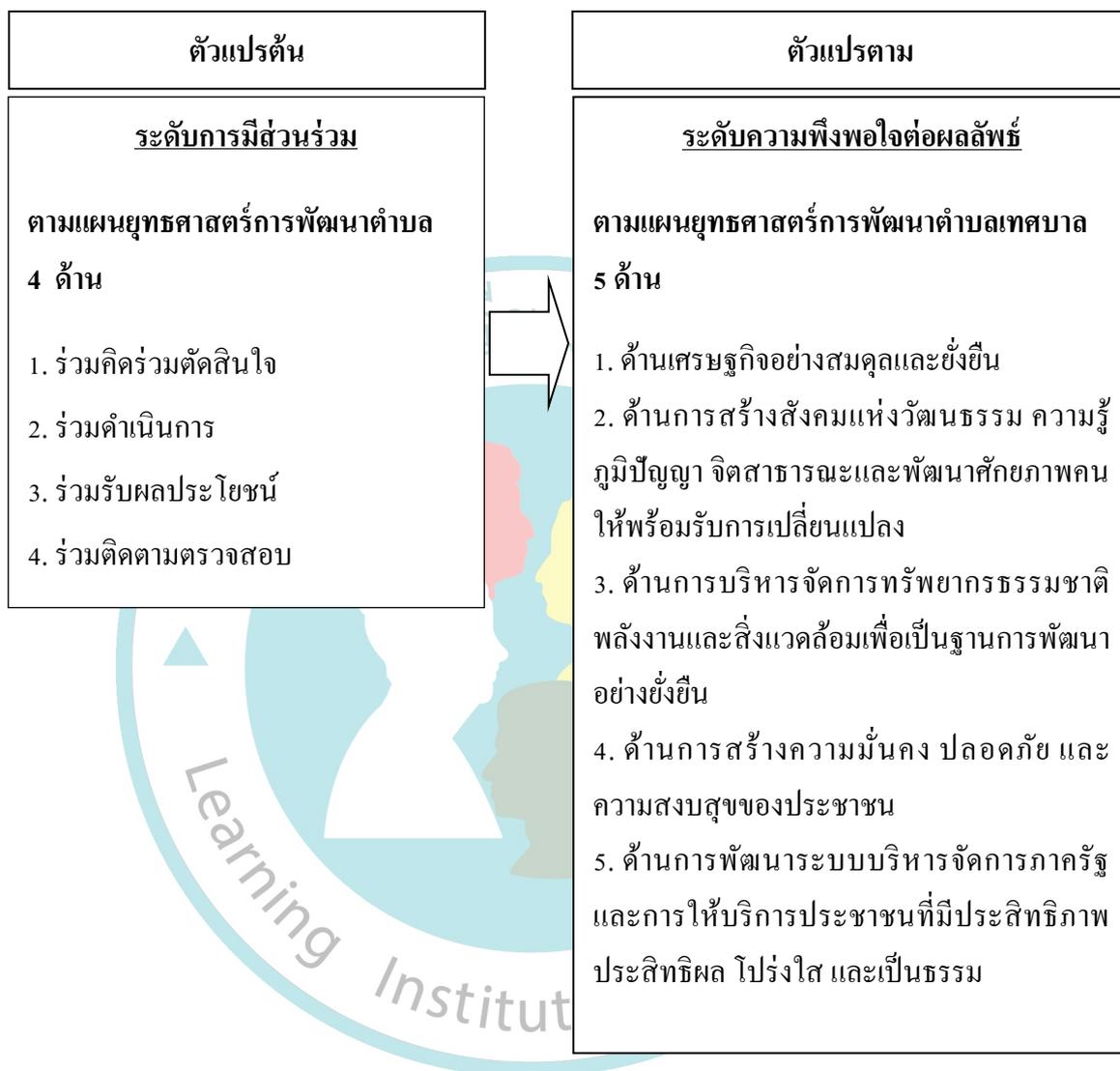
มาลี เบ็ญจมนโน (2546) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 26-30 ปีมีการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าปริญญาตรีมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุดสำหรับความเข้าใจของประชาชนในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นอยู่ในระดับปานกลางปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศอายุวุฒิการศึกษาและรายได้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นอาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติส่วนปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้แก่ความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลความเชื่อในตัวผู้นำมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉัฐวุฒิ วีระวิกรม (2550) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคงตะขบ อำเภอกะปอนหิน จังหวัดพิจิตร พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคงตะขบทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 10 หมู่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความพึงพอใจในระดับมาก การบริหารงานด้านการบริการของพนักงานส่วนตำบลมีความพึงพอใจในระดับมาก การบริหารงานด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก การบริหารงานด้านสาธารณสุขปลอดภัยมีความพึงพอใจในระดับมาก การบริหารงานด้านการบรรเทาป้องกันสาธารณภัยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก ดังนั้นควรจัดโครงการฝึกอบรมความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญกล่าวคือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

6. กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้างอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตัดสินใจ 2. ด้านการดำเนินงาน 3. ด้านการรับผลประโยชน์ 4. ด้านการตรวจประเมิน
2. กำหนดกรอบแนวคิด และกำหนดจุดมุ่งหมายการวิจัย
3. กำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง
4. สร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไข
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชน และแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมาย
7. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากรจากตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3,246 ครัวเรือน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอสันกำแพง, กันยายน พ.ศ. 2558) จาก 13 หมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ประชากร (ครัวเรือน)
1	บ้านบวกค้ำ ม.1	408
2	บ้านบวกค้ำ ม.2	186
3	บ้านต้นคู่	224
4	บ้านป่าตาล	170
5	บ้านแม่เต	218
6	บ้านร้อยพร้อม	380
7	บ้านย่าปาย	178
8	บ้านกอสะเลียม	390
9	บ้านร้องกองข้าว	269
10	บ้านช้างเพี้ยน	260
11	บ้านโป่ง	256
12	บ้านร้องกองข้าว	143
13	บ้านหนองเหนียง	164
	รวม	3,246

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบวกค้ำสามปี (พ.ศ.2560-2562)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่เจ้าบ้านหรือผู้แทนเจ้าบ้านของครัวเรือน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น ด้วยการสุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 0.05 (Taro Yamane, 1973)

สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้

ในที่นี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.1 ดังนั้น $n = 3,246 \div (1 + 3,246(0.05 \times 0.05))$

= 356.12 โดยการวิจัยนี้ ผู้วิจัยปรับเป็นจำนวน 357 ครัวเรือน

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือจำนวน 357 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้มีการออกแบบ สัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน อาชีพ และ ตำแหน่งในชุมชน

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบววก้าง ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามตรวจสอบซึ่งเป็นแบบสอบถามส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบล บวกค้าง 5 ด้าน คือ 1. ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน 2. ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 3. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4. ด้านการสร้างความมั่นคง ปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน 5. ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม ซึ่งเป็นแบบสอบถามส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามมีดังนี้

5 คะแนน	การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	การมีส่วนร่วมในระดับมาก
3 คะแนน	การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
2 คะแนน	การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
1 คะแนน	การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชน และความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตรดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สัญลักษณ์ \bar{X}

จากสูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สัญลักษณ์ S.D.

จากสูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วม กับระดับความพึงพอใจของผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยค่าสถิติ f-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

4. การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลของเทศบาลตำบลบวกค้าง 5 ด้าน ดังนี้
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน มีโครงการตามยุทธศาสตร์คือ โครงการปรับปรุง ภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง และ โครงการอุดหนุนงบประมาณให้ อำเภอสันกำแพงเพื่อจัดทำกิจกรรมสืบสานงานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและของดี สันกำแพง (งานฤดูหนาว)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีโครงการตามยุทธศาสตร์คือ โครงการวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ และโครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีของ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีโครงการตามยุทธศาสตร์คือ โครงการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ ตำบลบวกค้าง และโครงการจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวกค้าง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน มีโครงการตามยุทธศาสตร์คือ โครงการก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ และโครงการอุดหนุน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อขยายเขตไฟฟ้า

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม มีโครงการตามยุทธศาสตร์คือ โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลบวกค้าง และโครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ตำบลบวกค้าง

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบววก้างทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วม ต่อระดับความพึงพอใจผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน อาชีพ และตำแหน่งในชุมชน

สถานภาพ	จำนวน (คน) (N=357)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	165	46.2
หญิง	192	53.8
รวม	357	100.0
2. อายุ		
18-39 ปี	84	23.5
40-59 ปี	194	54.3
60 ปีขึ้นไป	79	22.1
รวม	357	100.0
สถานภาพ	จำนวน (คน) (N=357)	ร้อยละ
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	146	40.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	54	15.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	76	21.3
อนุปริญญา/ปวส.	27	7.6
ปริญญาตรีขึ้นไป	54	15.1
รวม	357	100.0
4. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน		
ไม่ถึง 1 ปี	4	1.1
1 ปี – 3 ปี	13	3.6
3 ปี – 5 ปี	16	4.5
5 ปี – 10 ปี	36	10.1

10 ปีขึ้นไป	288	80.7
รวม	357	100.0

5. อาชีพ

เกษตรกร	138	38.7
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	20	5.6
ค้าขาย	44	12.3
รับจ้าง/ลูกจ้างเอกชน	104	29.1
อื่นๆ	51	14.3
รวม	357	100.0

6. ตำแหน่งในชุมชน

ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	4	1.1
นักการเมืองท้องถิ่น	2	0.6
ข้าราชการพลเรือน	9	2.5
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	6	1.7
ประชาชนทั่วไป	336	94.1
รวม	357	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.3 มีอายุระหว่าง 40 – 59 ปี ร้อยละ 40.9 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนส่วนใหญ่อาศัย 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.7 และตำแหน่งในชุมชนส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 94.1

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ	3.31	1.065	ปานกลาง
2. ร่วมดำเนินการ	3.30	1.446	ปานกลาง
3. ร่วมรับผลประโยชน์	3.45	1.028	มาก
4. ร่วมติดตามตรวจสอบ	2.92	1.079	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.25	1.155	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
3.45 รองลงมาคือ ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31, 3.30 และ 2.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่ 1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ

1. ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน			
1.1 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกล้าง	3.27	1.063	ปานกลาง
1.2 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลอุดหนุนงบประมาณให้อำเภอสันกำแพงเพื่อจัดทำ กิจกรรมสืบสานงานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และของดี สันกำแพง(งานฤดูหนาว)	3.12	1.007	ปานกลาง
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาจิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.1 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่แห่งชาติ	3.35	1.048	ปานกลาง
2.2 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมสืบฮีตสานฮอย วิถีของ	3.38	1.065	ปานกลาง
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
3.1 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกล้าง	3.40	1.043	ปานกลาง
3.2 ในการประชุมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวกล้าง	3.38	1.079	ปานกลาง

1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน			
4.1 ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลก่อสร้างถนนสะพาน รางระบายน้ำ	3.34	1.117	ปานกลาง
4.2 ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลอุดหนุนการไฟฟ้าเพื่อขยายเขตไฟฟ้า	3.26	1.136	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม			
5.1 ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลบวกค้าง	3.33	1.024	ปานกลาง
5.2 ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ตำบลบวกค้าง	3.26	1.067	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.31	1.065	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ ในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวกค้างและในการประชาคมหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมสืบฮีตสานฮอย วิถีของอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.8

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่ 2 ร่วมดำเนินการ

2. ด้านร่วมดำเนินการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน			
1.1 เมื่อเทศบาลได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกล้างท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม อาทิ เช่น เข้าร่วมการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้วยตนเอง หรือ สนับสนุนเงินทุนค่าอาหารเครื่องดื่ม ค่าเครื่องมือ เป็นต้น	3.11	1.070	ปานกลาง
1.2 ท่านได้เข้าร่วมงานสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและของดีสันกำแพง(งานฤดูหนาว)	3.17	1.132	ปานกลาง
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาจิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.1 ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ	3.48	1.175	มาก
2.2 ท่านได้เข้าร่วมงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของ	3.44	1.096	มาก
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถุงดำที่ทางเทศบาลจัดเตรียมให้	3.54	1.020	มาก
3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะให้เทศบาลตำบลบวกล้าง	3.90	4.427	มาก
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน			
4.1 เมื่อผู้รับเหมาก่อสร้าง ได้ดำเนินการก่อสร้างถนน สะพานรางระบายน้ำ ท่านได้มีการกำกับดูแล หรือ ฝ้าดู การปฏิบัติงานของผู้รับเหมาก่อสร้างว่าดำเนินการตาม สัญญาจ้างที่ทำไว้กับเทศบาลตำบลบวกล้าง	2.96	1.195	ปานกลาง

2. ด้านร่วมดำเนินการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
4.2 เมื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดำเนินการขยายเขตไฟฟ้า ท่านได้ร่วมกำกับดูแลหรือเฝ้าดูการปฏิบัติงานของการ ไฟฟ้าฯว่าดำเนินการตามสัญญาจ้างที่ทำไว้กับเทศบาล ตำบลบวกค้าง	2.87	1.168	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนาบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม			
5.1 เมื่อเทศบาลได้ทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยในพื้นที่ อาทิเช่น การตัดกิ่งไม้ การดับเพลิง การจัดทำ แนวป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ ท่านได้เข้าร่วมช่วยเหลือหรือ อำนวยความสะดวกเทศบาลในการปฏิบัติหน้าที่	3.22	1.143	ปานกลาง
5.2 เมื่อมีการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดใน พื้นที่ที่ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่ง/แนวทาง ของเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นเพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่	3.29	1.036	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.30	1.446	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะให้เทศบาลตำบลบวกค้างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถุงดำที่ทางเทศบาลจัดเตรียมให้และท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 และ 3.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่ 3 ร่วมรับผลประโยชน์

3. ด้านร่วมรับผลประโยชน์	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน			
1.1 ท่านคิดว่ากิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาล ตำบลบวกล้างทำให้หมู่บ้านของท่านมีภูมิทัศน์ที่ดีขึ้นและ เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของประชาชนในพื้นที่	3.41	1.079	มาก
1.2 ท่านคิดว่างานสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และของดีสันกำแพง (งานฤดูหนาว) จะช่วยกระตุ้นให้ ตำบลบวกล้างมีเศรษฐกิจดีขึ้นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้เข้ามาในตำบลมากขึ้น	3.33	.988	ปานกลาง
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาจิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.1 ในกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ สามารถทำให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบัน กษัตริย์ร่วมไปถึงการระลึกถึงผู้มีพระคุณดังเช่น บิดา/ มารดา	3.67	1.067	มาก
2.2 ในกิจกรรม การสืบฮีต สานฮอย วิถีของ สามารถทำ ให้ท่านได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีของชาวยองและเป็นการ เผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีชาวยองให้ลูกหลานได้รับรู้ รับทราบและเข้าใจวิถีชาวยองอย่างแท้จริง	3.62	1.014	มาก

3. ด้านร่วมรับผลประโยชน์	ค่าเฉลี่ย — (x)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
3.1 ท่านคิดว่า การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้างสามารถทำให้พื้นที่ตำบลบวกค้างมีสุขอนามัยและเกิดความสะอาดในพื้นที่หมู่บ้านมากขึ้น	3.57	1.010	มาก
3.2 ท่านคิดว่าอัตราค่าธรรมเนียมที่ท่านได้ชำระให้เทศบาลเหมาะสมกับการบริการที่ท่านได้รับ	3.33	1.015	ปานกลาง
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน			
4.1 โครงสร้างพื้นฐาน อาทิเช่น ถนน สะพาน รังระบายน้ำที่ทางเทศบาลจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการสามารถเกิดประโยชน์แก่ท่านและประชาชนในพื้นที่ตำบลบวกค้าง	3.49	1.072	มาก
4.2 การขยายเขตไฟฟ้าทำให้ท่านและประชาชนในพื้นที่ตำบลบวกค้างได้รับประโยชน์ทั้งการคมนาคมทั่วไปและการคมนาคมเพื่อการเกษตร	3.44	1.054	มาก
5) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม			
5.1 ท่านได้รับการช่วยเหลือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่อย่างเหมาะสมและรวดเร็วทันต่อสถานการณ์	3.28	.975	ปานกลาง
5.2 การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ทำให้ท่านมีสุขอนามัยที่ดีและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ	3.33	1.002	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.45	1.028	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์รวมไปถึงการระลึกถึงผู้มีพระคุณดังเช่น บิดา/มารดาในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 รองลงมา คือ ในกิจกรรมการสืบฮีต สานฮอย วิถีของ สามารถทำให้ท่านได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีของชาวยองและเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีชาวยองให้ลูกหลานได้รับรู้รับทราบและเข้าใจวิถีชาวยองอย่างแท้จริง และท่านคิดว่า การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้างสามารถทำให้พื้นที่ตำบลบวกค้างมีสุขอนามัยและเกิดความสะดวกในพื้นที่หมู่บ้านมากขึ้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 และ 3.57ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่ 4 ร่วมติดตามตรวจสอบ

4. ร่วมติดตามตรวจสอบ	ค่าเฉลี่ย — ย (x)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน			
1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง	2.93	1.011	ปานกลาง
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและของดี สันกำแพง(งานฤดูหนาว)	2.93	1.077	ปานกลาง
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาจิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ	3.00	1.089	ปานกลาง
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีของ	3.01	1.099	ปานกลาง

4. ร่วมติดตามตรวจสอบ	ค่าเฉลี่ย — (x)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้ำ	2.95	1.071	ปานกลาง
3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการจัดเก็บขยะเทศบาลตำบลบวกค้ำ	2.97	1.095	ปานกลาง
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน			
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ	2.87	1.033	ปานกลาง
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการอุดหนุนการไฟฟ้าฯ เพื่อขยายเขตไฟฟ้า	2.82	1.112	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม			
5.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลบวกค้ำ	2.89	1.088	ปานกลาง
5.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ตำบลบวกค้ำ	2.85	1.117	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.92	1.079	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วม

ติดตามตรวจสอบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีของ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตาม โครงการกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ และท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตาม โครงการจัดเก็บขยะเทศบาลตำบลบวแก้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 และ 2.97 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน			
1.1 ท่านพึงใจในการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาล ตำบลบวแก้ว	3.30	.955	ปานกลาง
1.2 ท่านพึงใจต่อรูปแบบ และการนำเสนองานสืบสาน งานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และของดี สันกำแพง (งานฤดูหนาว)	3.27	.978	ปานกลาง
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาจิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.1 ท่านพึงพอใจในรูปแบบ และการนำเสนอของงาน วันพ่อ/วันแม่แห่งชาติ	3.38	.971	ปานกลาง
2.2 ท่านพึงพอใจในการจัดงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของว่า มีระยะเวลาสถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสม	3.50	.947	มาก

ผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปรผล (ระดับ)
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
3.1 ท่านมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวค้ำง (การคัดแยกขยะการทำขยะทองคำ)	3.38	1.005	ปานกลาง
3.2 ท่านพึงพอใจต่อค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะและเทศบาลตำบลบวค้ำงการบริการของผู้ประกอบการที่เป็นคู่สัญญากับทางเทศบาล	3.08	.959	ปานกลาง
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน			
4.1 ท่านพึงพอใจต่อการก่อสร้างถนน สะพานรางระบายน้ำที่ผู้รับเหมาก่อสร้างดำเนินการ	3.37	1.043	ปานกลาง
4.2 ท่านพึงพอใจในการขยายเขตไฟฟ้า ที่การไฟฟ้าเป็นผู้ดำเนินการโดยใช้งบประมาณของเทศบาล	3.28	1.099	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม			
5.1 ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาลด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ (การตัดกิ่งไม้ที่กีดขวางการดับเพลิง การป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ)	3.37	1.043	ปานกลาง
5.2 ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาลในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่	3.28	1.099	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.32	1.002	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวค้ำง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.32

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พึงพอใจในการจัดงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของว่ามีระยะเวลาสถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมา

คือ ฟังพอใจในการบริหารจัดการขณะในพื้นที่ตำบลบวกค้าง (การคัดแยกขยะการทำขยะทองคำ) และฟังพอใจในรูปแบบ และการนำเสนอของงานวันพ่อ/วันแม่แห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วม ต่อระดับความพึงพอใจผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์			
	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ร่วมตัดสินใจ	3.31	.876	11.748	.000**
ร่วมดำเนินการ	3.30	.910	8.391	.000**
ร่วมรับผลประโยชน์	3.45	.806	22.206	.000**
ร่วมติดตามตรวจสอบ	2.92	.941	7.637	.000**
รวม	3.245	0.883	12.496	.000**

**หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ f-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า ค่าความแปรปรวนของความระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน จึงใช้ค่าสถิติโดยได้ค่า p-value ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ = .000 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.01 ดังนั้นระดับความพึงพอใจที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

จากการตอบแบบสอบถาม ประชาชนมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การจัดสรรงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ควรพิจารณาระยะเวลาในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา เช่น โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ ควรเร่งดำเนินการแล้วเสร็จก่อนช่วงฤดูน้ำหลากหรือฤดูฝน เป็นต้น

3) ช่วงเวลาการจัดประชุมสำหรับชุมชน ควรจัดการประชุมนอกเวลาราชการ หรือช่วงเย็นถึงหัวค่ำ เพื่อให้คนในชุมชนทุกกลุ่มวัยมีส่วนร่วมในการร่วมรับฟัง และเสนอความคิดเห็น

4) การจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการ ควรมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับโครงการซึ่งบางโครงการมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการน้อยเกินไป ทำให้ไม่เพียงพอต่อการบริการประชาชน และทำให้เกิดการดำเนินงานที่ล่าช้า

5) การส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้เสริมให้ผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมอาชีพหรือสร้างรายได้เสริมให้แก่ผู้สูงอายุ

6) ปัญหาการชำรุดของถนนเร็วเกินกำหนดอายุการใช้งาน ควรควบคุมและจัดระเบียบยานพาหนะที่มีน้ำหนักมาก (รถบรรทุก) ในการใช้ถนนของชุมชน และให้เทศบาลเร่งดำเนินการซ่อมแซมถนนที่ชำรุด หรือประสานของงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก ในการดำเนินการซ่อมแซมถนนที่ชำรุด

7) ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ควรปรับปรุงระบบเสียงตามสายของเทศบาล เนื่องจากไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน บางจุดเสียงเบาเกินไป และบางจุดเสียงดังเกินไป ทำให้ข่าวสารที่เทศบาลต้องการแจ้งให้ประชาชนทราบ ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาในผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ของเทศบาลตำบลบวกก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 357 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.3 มีอายุระหว่าง 40 – 59 ปี ร้อยละ 40.9 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนส่วนใหญ่อาศัย 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.7 และตำแหน่งในชุมชนส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 94.1

ส่วนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ผลการวิจัยดังนี้

ผลการประเมินระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 รองลงมาคือ ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31, 3.30 และ 2.92 ตามลำดับ

1) ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลเทศบาลตำบลบวกก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในการประชามหุ่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกก้างระดับการมี

ส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ ในการประชามหมูบ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวกค้างและในการประชามหมูบ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมสืบฮีตสานฮอย วิถีของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.8

2) ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะให้เทศบาลตำบลบวกค้างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90 รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถุงดำที่ทางเทศบาลจัดเตรียมให้และท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 และ 3.48 ตามลำดับ

3) ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์รวมไปถึง การระลึกถึงผู้มีพระคุณดังเช่น บิดา/มารดา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 รองลงมา คือ ในกิจกรรม การสืบฮีต สานฮอย วิถีของ สามารถทำให้ท่านได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีของชาวยองและเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีชาวยองให้ลูกหลานได้รับรู้รับทราบและเข้าใจวิถีชาวยองอย่างแท้จริง และท่านคิดว่า การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้างสามารถทำให้พื้นที่ตำบลบวกค้างมีสุขอนามัยและเกิดความสะอาดในพื้นที่หมูบ้านมากขึ้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 และ 3.57ตามลำดับ

4) ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านร่วมติดตามตรวจสอบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีของ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตาม โครงการกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ และท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตาม โครงการจัดเก็บขยะเทศบาลตำบลบวกค้างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 และ 2.97 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล

จากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พึงพอใจในการจัดงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของว่ามีระยะเวลาสถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ พึงพอใจในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกล้าง (การคัดแยกขยะการทำขยะทองคำ) และพึงพอใจในรูปแบบ และการนำเสนอของงานวันพ่อ/วันแม่แห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อความพึงพอใจของผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล

จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ f-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า ค่าความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อความพึงพอใจของผลลัพธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงใช้ค่าสถิติโดยได้ค่า p-value ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ = .000 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.01 ดังนั้นระดับความพึงพอใจที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลสรุป ดังนี้

- 1) การจัดสรรงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการต่างๆ มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ควรพิจารณาระยะเวลาในการดำเนินโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา เช่น โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ ควรเร่งดำเนินการแล้วเสร็จก่อนช่วงฤดูน้ำหลากหรือฤดูฝน เป็นต้น
- 3) ช่วงเวลาการจัดประชุมสำหรับชุมชน ควรจัดการประชุมนอกเวลาราชการ หรือช่วงเย็นถึงหัวค่ำ เพื่อให้คนในชุมชนทุกกลุ่มวัยมีส่วนร่วมในการร่วมรับฟัง และเสนอความคิดเห็น

4) การจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการ ควรมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับโครงการซึ่งบางโครงการมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการน้อยเกินไป ทำให้ไม่เพียงพอต่อการบริการประชาชน และทำให้เกิดการดำเนินงานที่ล่าช้า

5) การส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้เสริมให้ผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมอาชีพหรือสร้างรายได้เสริมให้แก่ผู้สูงอายุ

6) ปัญหาการชำรุดของถนนเร็วเกินกำหนดอายุการใช้งาน ควรควบคุมและจัดระเบียบยานพาหนะที่มีน้ำหนักมาก (รถบรรทุก) ในการใช้ถนนของชุมชน และให้เทศบาลเร่งดำเนินการซ่อมแซมถนนที่ชำรุด หรือประสานของงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก ในการดำเนินการซ่อมแซมถนนที่ชำรุด

7) ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ควรปรับปรุงระบบเสียงตามสายของเทศบาล เนื่องจากไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน บางจุดเสียงเบาเกินไป และบางจุดเสียงดังเกินไป ทำให้ข่าวสารที่เทศบาลต้องการแจ้งให้ประชาชนทราบ ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 357 คน การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีรายละเอียดแยกรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนสิ่งสำคัญอันดับแรกในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งในการประชามหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกล้าง ระดับของการมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในเทศบาลตำบลบวกล้าง ระดับการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในทางปฏิบัติที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินการต่อไป เนื่องจากตำบล บวกค้างมีพื้นที่ค่อนข้างมากมีการขยายตัวของเมืองมีผลทำให้เกิดการขยายตัวของภาค อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย ผู้คนขยายมาอาศัยในชุมชนตำบลบวกค้างเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ เกิดปริมาณขยะมูลฝอยมากขึ้น ขยะมูลฝอยเหล่านั้นมีความแตกต่างของประเภทขยะมูลฝอยเดิมๆ กล่าวคือ มีขยะจำนวนมากถุงพลาสติก ขวดพลาสติก ขวดแก้ว และขยะอินทรีย์เพิ่มขึ้น โดยในอดีต ขยะเหล่านั้นประชาชนสามารถ จัดการเองได้ก่อนที่จะนำไปทิ้งตามระบบของเทศบาล แต่ใน ปัจจุบันประชาชนมีการจัดการก่อนนำไปทิ้งตามระบบน้อยลง ทำให้เกิดขยะในครัวเรือนมากขึ้น ประชาชนจึงมีแนวคิดและสนับสนุนให้เทศบาลดำเนินการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร ได้แก่ การใช้หลักการ 3Rs คือ Reduce (การลดการใช้) Reuse (การใช้ซ้ำ) Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) มาปรับใช้เพื่อลดจำนวนขยะจากต้นทางสู่การนำไปจัดการตามหลักสุขาภิบาลและเพื่อการลด ต้นทุนหรืองบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล อย่างไรก็ตามขยะมูลฝอย บางชนิดหรือบางประเภทมีความจำเป็นต้องนำเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันปัญหา หรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจึงส่งผลให้ประชาชนนำเสนอให้เทศบาลมีการจัดการจัดการขยะมูล ฝอยดังกล่าว เพื่อนำไปกำจัดในระบบที่ถูกต้องอยู่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศวรณ มาศขุนทด (2550, หน้า 44-49) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ นั้นอยู่ในระดับปานกลางโดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ ความสำคัญต่อการเข้าร่วมคิดในการจัดทำแผนแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลของการ นำแผนไปปฏิบัติซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนฯ น้อยนั้นเนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนนอกจากนี้ยังได้แสดงความ คิดเห็นว่าเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาตำบลเป็นแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากประชาชนที่แท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนได้ตระหนักถึงบทบาทของการ เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและการประเมินแผนพร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนการประเมินผลของแผน พร้อมทั้งการจัดทำข้อมูล สารสนเทศที่ใช้ในการจัดทำแผนที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการในการมีส่วนร่วมอันดับแรก แสดงว่า ท่านมีส่วนร่วมในการชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะให้เทศบาลตำบลบวกค้าง ประชาชนจะต้อง มีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารการใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุม การเงิน และการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนาถิ่นงาม (2548, หน้า 109) ได้ศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 2 ชั้นตอนดังนี้รวบรวมปัญหา/ความต้องการขึ้นร่วมปฏิบัติการขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล/หาสาเหตุปัญหาขึ้นติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมขึ้นร่วมกำหนดโครงการ/กิจกรรมและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 อันดับ ในแต่ละชั้นตอนดังนี้เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อหาสาเหตุของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบโครงการ/ของหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น /วันสำคัญทางศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมการดำเนินการพัฒนางานของหมู่บ้าน ได้มีการสอบถามโครงการ/กิจกรรมของหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ในการมีส่วนร่วมอันดับแรกแสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์รวมไปถึงการระลึกถึงผู้มีพระคุณดังเช่น บิดา/มารดาในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเท่ากัน อาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้ การที่เทศบาลได้จัดโครงการวันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ ภายใต้กิจกรรมมอบโล่เชิดชูเกียรติให้แก่พ่อดีเด่น แม่ดีเด่น พ่อผู้เมตตาบุตรธิดากตัญญู แม่ผู้เมตตาบุตรธิดากตัญญู ในวันที่ 5 ธันวาคมและวันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี รวมถึงกิจกรรมการประกวดเรียงความการแสดงเทิดพระเกียรติของนักเรียนในพื้นที่ตำบลบวกค้าง การวางพานพุ่ม และการจุดเทียนชัยถวายพระพรของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ตำบลบวกค้าง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกิดการจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงการระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี เบ็ญจะมโน (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ ความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลความเชื่อถือในตัวผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามตรวจสอบในการมีส่วนร่วมอันดับแรก แสดงให้เห็นว่า ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการสืบฮีตสถานฮอย วิถีของท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติรวมถึงท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามโครงการจัดเก็บขยะเทศบาลตำบลบวกค้างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักจิรา ปกป้อง (2546) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคำเขื่อน จังหวัดยโสธร พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผน ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการร่วมปฏิบัติ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ หิมิตปน (2542) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครหาดใหญ่ พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น โดยลักษณะการมีส่วนร่วมแบบ การตรวจสอบการบริหารของเทศบาลด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลเทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 357 คน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนมีความพึงพอใจในการจัดงานสืบฮีต สถานฮอย วิถีของว่ามีระยะเวลาสถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสมเป็นอันดับแรก เนื่องจากพื้นที่ตำบลบวกค้างอยู่ห่างจากการจัดกิจกรรมในพื้นที่อื่น อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ตำบลบวกค้างให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ หากมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการจัดกิจกรรมให้ทั่วถึงหรือมีการจัดกิจกรรมอื่นเพิ่มเติมที่น่าสนใจ จะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการมีความพึงพอใจมากขึ้นได้

ทั้งนี้ ประชาชนยังพึงพอใจในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกค้าง (การคัดแยกขยะการทำขยะทองคำ) อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ วีรวิกรม (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดงตะขบ อำเภอสะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะขบทุกด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 10 หมู่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารงานด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารงาน

ด้านสาธารณสุขปกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การบริหารงานด้านการบรรเทาป้องกันสาธารณภัยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.1 การหาความสัมพันธ์ด้วยสถิติค่าความแปรปรวนของความระดับความพึงพอใจที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันที่ค่าเฉลี่ย โดยด้านร่วมรับผลประโยชน์ = 3.45 ด้านร่วมตัดสินใจ = 3.31 ด้านร่วมดำเนินการ = 3.30 และด้านร่วมติดตามตรวจสอบ = 2.92 ซึ่งค่าสถิติ p-value ทั้ง 4 ด้าน = .000 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า 0.01 ดังนั้นระดับความพึงพอใจที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลเทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

1) การจัดสรรงบประมาณ ประชาชนเสนอให้เทศบาลตำบลบวบก้างจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการต่างๆ เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ช่วงเวลาในการดำเนินการตามโครงการ ประชาชนเสนอให้เทศบาลตำบลบวบก้าง พิจารณาระยะเวลาในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ซึ่งบางโครงการมีระยะเวลาดำเนินการที่ไม่เหมาะสม อาทิเช่น โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วม แต่เทศบาลไม่เร่งดำเนินการก่อนช่วงฤดูน้ำหลากหรือฤดูฝน พบว่าบางโครงการดำเนินการช่วงฤดูน้ำหลากหรือฤดูฝน หรือบางโครงการดำเนินการหลังช่วงฤดูดังกล่าว ก็มี

3) ช่วงเวลาการจัดประชุมสำหรับชุมชน ประชาชนเสนอให้เทศบาลตำบลบวบก้าง จัดการประชุมนอกเวลาราชการ หรือ ช่วงเย็นถึงหัวค่ำ เนื่องจากเทศบาลมักจะดำเนินการจัดการประชุม ช่วงเวลาที่ประชาชนทำงาน ทำให้ผู้เข้าร่วมการประชุมต่างๆ มีน้อย ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ความหลากหลายของช่วงอายุผู้เข้าร่วมประชุมจึงมีน้อย

4) การจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการ ประชาชนเสนอให้เทศบาลตำบลบวบก้าง จัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม พบว่าบางโครงการมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามโครงการน้อยเกินไป อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการซ่อมไฟ เจ้าหน้าที่ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน เป็นต้น มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ

ต่อความต้องการของประชาชน บางครั้งพบว่าเทศบาลตำบลบวกล้าง หลังจากได้รับคำร้องในเรื่องดังกล่าวข้างต้น แต่ทำงานล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการ จึงเสนอให้เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกล้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน เป็น 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทศบาลควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มเติม อาทิเช่นจัดฝึกอบรมให้ความรู้ประชาชนเรื่องบทบาทหน้าที่ของประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 4 ปี เป็นต้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาตำบล 4 ปี ครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพและเกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากประชาชนอย่างแท้จริง

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เทศบาลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่นการร่วมสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ในการดำเนินการ เป็นต้น และจัดประชุม หรือทำประชาคมเพื่อสอบถามความเห็นของประชาชนก่อนทำโครงการ เพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งบางครั้งจะพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ มากมายเช่น ปัญหาเรื่องที่ดินส่วนบุคคล ในบางช่วงของโครงการ ในการก่อสร้างวางระบายในหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ซึ่งเป็นเรื่องยากลำบากของส่วนราชการ เพราะหากไม่มีการอนุญาตให้ดำเนินการจากที่ดินส่วนบุคคลแล้ว เทศบาลไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้ เป็นผลให้โครงการนั้น ๆ ต้องถูกยกเลิกไป ถึงแม้จะมีการกันเงินเลื่อมปีงบประมาณไว้เพื่อดำเนินการล่วงไปปีงบประมาณต่อไป แต่เป็นเพียงแค่การชะลอเวลาเท่านั้น มิได้เป็นการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงต้องมีการประชาคมทั้งระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการต่อไป

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ เทศบาลควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากหน่วยงานของรัฐ อาทิเช่นจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของเทศบาล ทั้งผ่านระบบเสียงตามสายชุมชน

รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของเทศบาล การจัดทำโครงการเทศบาลพบประชาชนในหมู่บ้าน การจัดทำป้ายโฆษณา แผ่นพับหรือปฏิทินประจำปี เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงผลการดำเนินงานของเทศบาล สิทธิและผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ เทศบาลควรเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับโครงการ การดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน รวมถึงงบประมาณต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจในการทำงานของเทศบาลมากขึ้น อีกทั้งประชาชนสามารถติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้อีกด้วย ในส่วนของชุดแบบสอบถาม เทศบาลควรเพิ่มจำนวนชุดของแบบสอบถามในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตำบล ให้มากขึ้นอย่างน้อยครั้งละไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนชุดแบบสอบถามเดิม

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้โครงการด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นโครงการต่อเนื่องและดำเนินการเป็นประจำในทุกๆ ปีงบประมาณ พร้อมทั้งเพิ่มงบประมาณ และจัดสรรเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์ในการรับผิดชอบโครงการนั้น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามโครงการ และยังเป็นการเพิ่มระดับความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในปีงบประมาณถัดไป

2.2 ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้โครงการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาต่อยอดให้เข้ากับยุคสมัย โดยนำความรู้และภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้โครงการเป็นประโยชน์กับประชาชนทุกกลุ่มวัย

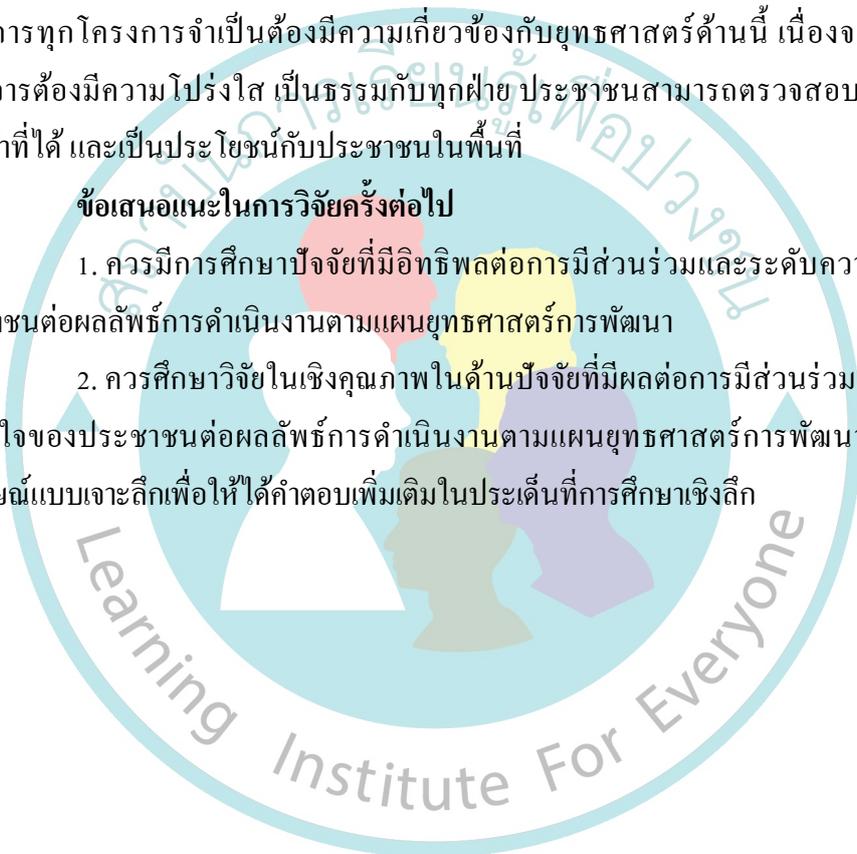
2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์แก่พื้นที่นั้น ๆ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาคิดและพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน อีกทั้งจัดกิจกรรมที่ประชาชนทุกกลุ่มวัยสามารถมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการดูแลรักษาทรัพยากร และยังสามารถเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่หรือชุมชนอื่นได้

2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ยุทธศาสตร์ด้านนี้ส่วนใหญ่เป็น โครงการที่เกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาตำบลเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ จึงจำเป็นที่โครงการจะต้องมีประชาชนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ในด้านนี้

2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า โครงการทุกโครงการจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านนี้ เนื่องจากโครงการทุกโครงการต้องมีความ โปร่งใส เป็นธรรมกับทุกฝ่าย ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ และเป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพในด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงลึก

บรรณานุกรม

- กริชกมล เหล่าอรรคะ. (2550). **บทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น**. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- งานแผนและงบประมาณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (2539). **ข้อแตกต่างระหว่างการวางแผนยุทธศาสตร์กับการวางแผนทั่วไป และ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์**.
- ชมพู โกศิรัมย์. (2553). **บทพิสูจน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคพลเมือง**. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560 , จาก <http://www.dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/894/1/> การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนบทพิสูจน์ความจริงใจ.doc
- ชรีณี เดชจินดา. (2536). **ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐวุฒิ วีระวิกรม. (2550). **การศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาตำบลดงตะขบ อำเภอดงพวน จังหวัดพิจิตร**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรศนันท์ สมกาวี. (2558: 100). **ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. (2554-2556) องค์การบริหารส่วนตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรศวรรณ มาศขุนทด. (2550). **ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ**.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). **ความหมายของการแผนยุทธศาสตร์ Strategic Plan**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ท่านอง ภูเก็ดพิมพ์. (2552). **แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน**. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.vcharkarn.com/blog/38703>

- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). การวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประพันธ์พงษ์ ชิมพงษ์. (2551). ความหมายของการมีส่วนร่วม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2528). ความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลี เบ็ญจวมโน. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2542) พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, หน้า 775.
- วรากร ศรีภพ. (2551). ความหมายของคำว่าเทศบาล. ค้นเมื่อ (7 มิถุนายน 2560), จาก <http://www.tharua.net/smfboard/index.php?topic=343.0>.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. (2548). แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก http://hq.prd.go.th/plan/ewt_dl_link.php?nid=2713.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก <https://tula681.files.wordpress.com/2014/08/unnamed-file1.pdf>.
- วาสนา ถิ่นขาม. (2548). ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ รศ. (2538). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ชรรรมสาร.
- สำนักงานส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี. (2553). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.portal.in.th/scipaticapate/>.
- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2551). สาระสำคัญของ การมีส่วนร่วมของบุคลากร. กรุงเทพฯ: สามเจริญ พาณิชย์.
- สำนักงานเสริมสร้างกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. (2553). คพ.กับการมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก http://www.pcd.go.th/info_serv/Info_parti.html.

- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2545). การวางแผนพัฒนาสำหรับชุมชน. อ้างอิงจาก ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- ศิริพัฒน์ ลากิจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ แสงนิมมล. (2544). 9 ส.กลยุทธ์แห่งความสำเร็จพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บั๊กเบงก์.
- เสรี พงศ์พิศ. (2549). แผนแม่บทชุมชน ประชาธิปไตยและพัฒนา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- _____. (2551). แนวคิดแนวปฏิบัติ ยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นพัฒนา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). หลักและเทคนิคการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อกุลพัฒนกิจ. (2548). จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์. (2551). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพรรณ นาคมหาลาสินธุ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก <http://graduate.hu.ac.th/thesis/2558/mpa/Sopida.pdf>
- อรพินท์ สพิชคชัย. (2550). หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance). ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.opdc.go.th/>.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก.
เครื่องมือการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับท่าน

ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 18-39 ปี 2) 40-59 ปี
 3) 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4) อนุปริญญา/ปวส.
 5)ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน

- 1) ไม่ถึง 1 ปี 2) 1 ปี - 3 ปี
 3) 3 ปี - 5 ปี 4) 5 ปี - 10 ปี
 5) 10 ปีขึ้นไป

5. อาชีพ

- 1) เกษตรกร 2) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 3) ค้าขาย 4) รับจ้าง/ลูกจ้างเอกชน
 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ตำแหน่งในชุมชน

- 1) ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 2) นักการเมืองท้องถิ่น
 3) ข้าราชการพลเรือน 4) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล
ท่าวุ้ง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน
 ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล ในด้านต่างๆ ระดับใด

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5(มากที่สุด)	4(มาก)	3(ปานกลาง)	2(น้อย)	1(น้อยที่สุด)
ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ					
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน					
1.1 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาล ตำบลบวค้ำ					
1.2 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลอุดหนุนงบประมาณให้อำเภอสันกำแพงเพื่อ จัดทำ กิจกรรมสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และ ของดี สันกำแพง(งานฤดูหนาว)					
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง					
2.1 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ					
2.2 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมสืบฮีต สานฮอย วิถีออง					
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน					
3.1 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลมีการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวค้ำ					
3.2 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลมีการจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวค้ำ					
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน					
4.1 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ					
4.2 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอ ให้เทศบาลอุดหนุนการ ไฟฟ้า เพื่อขยายเขต ไฟฟ้า					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5(มากที่สุด)	4(มาก)	3(ปานกลาง)	2(น้อย)	1(น้อยที่สุด)
5) ด้านการพัฒนาบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม					
5.1 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลบวกค้าง					
5.2 ในการประชุมหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอให้เทศบาลเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ตำบลบวกค้าง					
รวมค่าเฉลี่ย					
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน					
1.1 เมื่อเทศบาลได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกค้าง ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม อาทิเช่น เข้าร่วมการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้วยตนเอง หรือ สนับสนุนเงินทุนค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าเครื่องมือ เป็นต้น					
1.2 ท่านได้เข้าร่วมงานสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และของดีถิ่นกำเนิด(งานฤดูหนาว)					
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง					
2.1 ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ					
2.2 ท่านได้เข้าร่วมงานสืบฮีต สานฮอย วิถีของ					
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน					
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงจุดที่กำหนดเทศบาลจัดเตรียมให้					
3.2 ท่านมีส่วนร่วม ในการชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ ให้เทศบาลตำบลบวกค้าง					
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน					
4.1 เมื่อผู้รับเหมาก่อสร้าง ได้ดำเนินการก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ ท่านได้มีการกำกับดูแล หรือ ฝ้าดูการปฏิบัติงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง ว่าดำเนินการตามสัญญาจ้างที่ทำไว้กับเทศบาลตำบลบวกค้าง					
4.2 เมื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ดำเนินการขยายเขต ไฟฟ้า ท่านได้ร่วมกำกับดูแล หรือ ฝ้าดูการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าฯ ว่าดำเนินการตามสัญญาจ้างที่ทำไว้กับเทศบาลตำบลบวกค้าง					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาค่าบด	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5(มากที่สุด)	4(มาก)	3(ปานกลาง)	2(น้อย)	1(น้อยที่สุด)
5) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม					
5.1 เมื่อเทศบาลได้ทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ อาทิเช่น การตัดกิ่งไม้ การดับเพลิง การจัดทำแนวป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ ท่านได้เข้าร่วมช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกเทศบาลในการปฏิบัติหน้าที่					
5.2 เมื่อมีการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งแนวทาง ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่					
ร่วมรับผลประโยชน์					
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน					
1.1 ท่านคิดว่ากิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาล ตำบลบวกก้าง ทำให้หมู่บ้านของท่านมีภูมิทัศน์ที่ดีขึ้น และเหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของประชาชนในพื้นที่					
1.2 ท่านคิดว่างานสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และของดีถิ่นกำแพง (งานฤดูหนาว) จะช่วยกระตุ้นให้ตำบลบวกก้างมีเศรษฐกิจดีขึ้น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในตำบลมากขึ้น					
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง					
2.1 ในกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกิดการจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมไปถึงการระลึกถึงผู้มีพระคุณดั่งเช่น บิดา มารดา					
2.2 ในกิจกรรม การสืบฮีต สานฮอย วิถีของ สามารถทำให้ท่านได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีของชาวอง และเป็นการเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณีชาวองให้ลูกหลานได้รับรู้ รับทราบ และเข้าใจวิถีชาวองอย่างแท้จริง					
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน					
3.1 ท่านคิดว่า การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกก้างสามารถทำให้พื้นที่ตำบลบวกก้าง มีสุขอนามัย และเกิดความสะอาดในพื้นที่หมู่บ้านมากขึ้น					
3.2 ท่านคิดว่า อัตราค่าธรรมเนียมที่ท่านได้ชำระให้เทศบาล เหมาะสมกับการบริการที่ท่านได้รับ					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5(มากที่สุด)	4(มาก)	3(ปานกลาง)	2(น้อย)	1(น้อยที่สุด)
4) ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน					
4.1 โครงสร้างพื้นฐาน อาทิเช่นถนน สะพาน รางระบายน้ำ ที่ทางเทศบาลจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการสามารถเกิดประโยชน์แก่ท่านและประชาชนในพื้นที่ตำบลบวกก้าง					
4.2 การขยายเขตไฟฟ้า ทำให้ท่านและประชาชนในพื้นที่ตำบลบวกก้าง ได้รับประโยชน์ทั้งการคมนาคมทั่วไปและการคมนาคมเพื่อการเกษตร					
5) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม					
5.1 ท่านได้รับการช่วยเหลือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ อย่างเหมาะสมและรวดเร็วทันต่อสถานการณ์					
5.2 การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ ทำให้ท่านมีสุขอนามัยที่ดี และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ					
ร่วมติดตามตรวจสอบ					
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน					
1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกก้าง					
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการสืบสานงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และของดี สันกำแพง(งานฤดูหนาว)					
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการกิจกรรมวันพ่อ/วันแม่ แห่งชาติ					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีयोग					
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน					
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวกก้าง					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลลัพธ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนătบด	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5(มากที่สุด)	4(มาก)	3(ปานกลาง)	2(น้อย)	1(น้อยที่สุด)
3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการจัดเก็บขยะเทศบาลตำบลบวแก้ว					
4) ด้านการสร้างควมมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน					
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ					
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการอุดหนุนการไฟฟ้าฯ เพื่อขยายเขตไฟฟ้า					
5) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสและเป็นธรรม					
5.1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลบวแก้ว					
5.2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตาม โครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่ตำบลบวแก้ว					

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาค่าบด
ค่าชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน
ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาค่าบด ในด้านต่างๆ ระดับใด

ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ตาม แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาค่าบด	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน					
1.1 ท่านพึงพอใจในการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาล ด้านสวนกว๊าน					
1.2 ท่านพึงพอใจต่อรูปแบบ และการนำเสนองานสืบสาน งานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และอาชีพ สันกำแพง (งานอุทยานวรรณ)					
2) ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและพัฒนาศักยภาพคน ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง					
2.1 ท่านพึงพอใจในรูปแบบ และการนำเสนอของงาน วิเทศ/วัฒนธรรม แห่งชาติ					
2.2 ท่านพึงพอใจในการจัดงานสืบเชื้อสาย สานต่อ วิถีของ ร่วมระยะเวลา สถานที่ และ รูปแบบการจัดงานเหมาะสม					
3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน					
3.1 ท่านมีความพึงพอใจ ในการบริหารจัดการของใน พื้นที่ตำบลสวนกว๊าน (การคัดแยกขยะ การทำขยะของค์)					
ด้านสวนกว๊าน การบริหารของผู้ประกอบการที่เป็นคู่สัญญากับทาง เทศบาล					
4) ด้านการสร้างความเป็นสังคมปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน					
4.1 ท่านพึงพอใจต่อการก่อสร้างถนน สะพาน ธารระบายน้ำ ที่มีรูปแบบก่อสร้างดีงาม					
4.2 ท่านพึงพอใจในการขยายเขตไฟฟ้า ที่การไฟฟ้าฯ เป็นผู้ดำเนินการ โดยใช้งบประมาณของเทศบาล					
5) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม					
5.1 ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ (การคัด กิ่งไม้ที่กีดขวาง การดับเพลิง การป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ)					
5.2 ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาล ในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาดในพื้นที่					

ส่วนที่ 4

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน

2. ด้านการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา จิตสาธารณะและทัศนศึกษาภาคคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

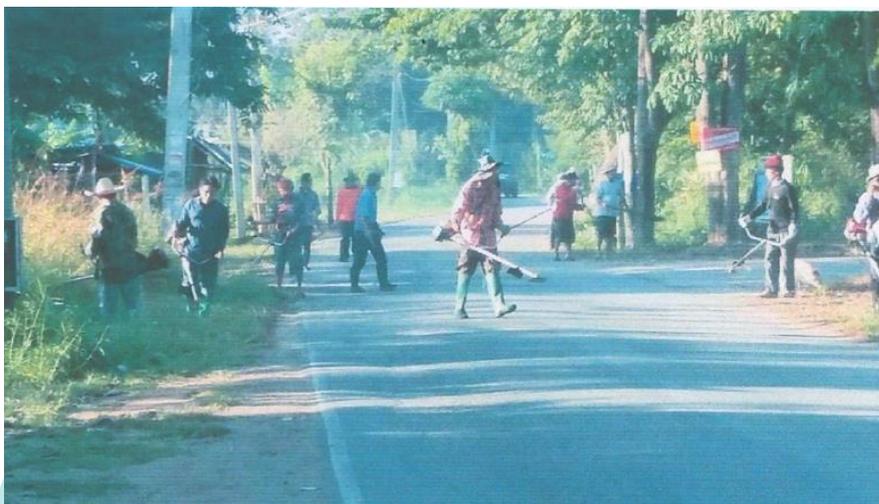
3. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. ด้านการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน

5. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส และเป็นธรรม

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรม

ภาพที่ 1 กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลตำบลบวกล้าง

ภาพที่ 2 เทศบาลอุดรnungงบประมาณให้อำเภอสันกำแพงเพื่อจัดทำกิจกรรมสืบสานศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี และของดีสันกำแพง (งานฤดูหนาว)

ภาพที่ 3 กิจกรรมวันพ่อ / วันแม่แห่งชาติ

ภาพที่ 4 โครงการสืบฮีต สานฮอย วิถีไทยของ

ภาพที่ 5 การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบวักค้าง

ภาพที่ 6 การจัดเก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลบวักค้าง

ภาพที่ 7 ก่อสร้างถนน สะพาน รางระบายน้ำ

ภาพที่ 8 อุดหนุนการไฟฟ้าฯ เพื่อขยายเขตไฟฟ้า

ภาพที่ 9 โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ภาพที่ 10 โครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคระบาด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล นายวิทยา ประสงค์ทรัพย์
 วันเดือนปีเกิด 16 สิงหาคม 2494
 ที่อยู่ 65/8 หมู่ 9 ตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

เบอร์โทรศัพท์ 081-8820684, 093 - 1300794

อีเมล wittayapasongsuab@gmail.com

สถานที่ทำงาน เทศบาลตำบลบวกค้ำ เลขที่ 136 หมู่ 8 ตำบลบวกค้ำ
 อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการศึกษา

- ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบวกค้ำ (แสงสุวรรณรังสรรค์) ตำบลบวกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2505
- เข้าบรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดร่องทองขาว สำเร็จนักธรรมชั้นตรี โท เอก
- ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผู้ใหญ่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) ทำเทียบ จนจบระดับ 4
- อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ พันธสีมา วัดวชิรธรรมสาริตวารวิหาร แขวงบางนา เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ได้บรรจุเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมในขณะนั้น ในปี พ.ศ. 2514
- ลาสิกขาจากเพศบรรพชิต เพื่อศึกษาต่อที่ ADULT DAY HIGHTSCHOOL FLORIDA AMERICA แล ะ จ บ มัธยมศึกษาปีที่ 5
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน พ.ศ. 2556